

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hatásos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyilatkozat sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, április 1.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Alkú a város bőrere.
- A szövethozók Aradmegyében.
- Megszemélyesített közgyűlési határozatok.
- Fazekas Ágoston pöre.
- A színházak körül.
- Iparpártolási mozgalom Borsajenőn.
- Leleplezések Bubics püspöknél.
- Sherlock Holmes Tokányéknál.
- Sikasztással vádolt aradmegyei kereskedő.
- A fegyházigazgató öngyilkossága.
- Péterffy Antal lemondása.
- Előléptetések a Máv.-nál.
- Művészeti mozgalmak Aradon.
- A „Bűnös nő” toaletti.
- Magyar munka. Irta: Németh Zsigmond.
- Az utolsó ebéd.
- Csarnok: Helén. Irta: M.-Hrabovszky Julia.

Alkú a város bőrere.

Arad, március 31

A hegyaljai motoros-érdekeltség deputációra és deputációba készül Budapestre. Az egész esetet városunk adminisztrációjának oly kínos momentumai kísérik, melyek az aradi polgár szívét önkéntelenül is megkapják s elterelik a motoros deputáció utirányától. Nincs aztmit féltetni, eddig is jég hátán élt és megélt; de mi lesz Arad város érdekéből, amely pedig ennél az egész kérdésnél első sorban jönne tekintetbe? Ugy látszik ennek a képviselőtérre nem igen akának vállalkozók, mert nem kapnának fáradozásukért semmit, legfeljebb itt-ott egy kis elismerést, annak azon-

ban nincs árfolyama az aradi piacon; nem jegyzik.

Mert hát, köztünk legyen mondva, Arad városának volna érdekében utcáinak forgalmát fölszabadítani a lóvasut privilegiumának megbénító nyüge alól. Arad városának első sorban volna joga saját területének közúti forgalmához, még pedig szerződéses joga, mely csak a lóvasut vontatott közúti kocsi közlekedésre adott a lóvasutnak privilegiumot. Mindig el volt Aradnak e joga ismerve egész addig, míg Hieronymi a lóvasut mellett nem foglalt állást és el nem tiltotta a várost a motoros közlekedés behozatalától — tekintettel a szerződés határozatlan (?) rendelkezésére — utasítván a közgyűlést, hogy a szerződés nyílt határozatának approbálását a Kuriától kérje az ugy nevezett *praejudiciális* pörben.

Es most a *hegyaljai motoros* vállalat akarja rávenni a kormányt, hogy a mit a várostól megtagadott, hogy t. i. a saját területén motor közlekedést létesítsen, azt engedje meg egy idegen vállalatnak épen azon szerződés alapján, amelyet a városra nézve nem találtak elég világosnak. Hol van itt a ráció, hol az igazság?! Vajjon nem kellene-e a város előjáróságának hangos tiltakozással közbelépnie és figyelmeztetnie a kormányt, hogy ha már elismeri a szerződés ebbeli kitételének jogérvényét, hogy a város területén csak lóvasut vontatott közúti közlekedésnek van kizárólagos jogosultsága, mért nem ré-

szesíti a motoros közlekedés behozatalának szabadságában először is magát a várost?

Az igaz, ennek azt vethetnék ellene, hogy hiszen a város maga nem akarja a jogát érvényesíteni. És el kell ismernünk, hogy ezzel a városi adminisztrációnak egy szégyenletes mulasztására utalnának teljes joggal. Érthetetlen ugyanis, hogy a tanács és vele együtt a törvényhatósági bizottság mind e mai napig nem indították meg a fent említett praejudiciális pert. Amikor a miniszter utasította rá a várost, akkor a tanács azt hangoztatta, hogy sokáig elhúzódni és keresztül vitte a törvényhatósági bizottság ülésén, hogy várjanak legalább a jövő közgyűlésig, a meddig a függőben levő egyezkedési tárgyalások eldőlnék. A rá következő közgyűlés kimondta, hogy nem megy bele a lóvasut proppozíciójába, utasította a tanácsot, hogy indítsa meg a pert és a per — még most sincs megindítva, *másfel év után*, amióta már rég eldőlt volna s a város beléphet vala szerződéses és természetadta jogába. Szégyen ez, és még szégyenletesebb az ürügy, amely alatt az a hallatlan kertelés történt. A lóvasut ugyanis megfelebbezte a közgyűlés azon határozatát, a melyben kimondja, hogy az ajánlott egyezségbe bele nem megy s ezzel együtt megfelebbezte a pörre utasító határozatot is, *ugyanazt a határozatot, melyet a miniszter utasítására hozott*, felebbezett a város ellen a miniszterhez azért,

A hétről.

A cabinet noir.

— Makai Emil *Rórája*-ja nyomán. —

A gép forog — az alkotó legörnyed,
Leadva az utolsó kézirat;
Kivégezze a túlszedést, a szörnyet,
Az emberekre pihenő virad.
A mije volt, óles cikkekre fújta
Szegény fiu! — s színezte a kövést,
Végigszántott apró tollának utja
Öt iparpártolási nagygyűlést.

Kilép az éjbe. Fúj a szél javában,
Teremtett lélek sincs, bárhova megy,
Füstfelhőktől ködös Abbáziában
Már elpihent a zengő huszonegy.
Rohan, — nehogy a honfi utólerje,
Ki llyentájban búsul a hazán,
S a gyomrát ágyu-üreggé beszélje:
Mi lenne a megoldás igazán?

Egyszer csak, — tán valami titkos ösztön
Álítja meg, — egy sarkon vesztegel;
Lefüggönyözött ablak, — érzi rögtön,
Ott valaminek történnie kell.
Megáll, s bebámul a függönynyíláson
S melléje gyűlik kíváncsi sereg:

A szobrot őrző rendőr, — hogy omlasson, —
Egy agg kasszirónó s zsonge bogyerek.

Mily érdekes kép, (hogya nem igézet);
Kicsiny szobán több sápadt postatiszt;
Melléjük ülnek éjjeli ügyészek,
S ollót forgatnak és folyó csirizt.
Nagy asztalon levél hever halommal,
Egy rész fölbontva, más bontásra vár,
Vak legyen, a ki nem látja azonnal,
E titkos hely: — a cabinet noir!

A posta nyílt hely, az hamar elárul
Ily fontos hivatali funkciót,
Éjjel, titokban, cabinet noir-ul
A rácfertályban kerestek buvót.
Kik a csöndes felségsértőket kutatják,
Bekopogtatnak estről estre itt,
Es lelkiismeretes gondnal bontogatják
Huszonegy órának leveleit.

Es egy levélből álmélkodva nézik,
— Főolvassa az egyik, hangosan, —
Hogy Schwarz Jenő mint értesíti Vészt:
„A deputáció már utba van.”
Nem önmagáért tette, — írja — néki
A motoros tantímet se hajt;
De: hogy a város polgársága zsírja
A lóvasutat ne táplálja majd.

S Urban Adolf mit ír Steiner Ferencnek
Post restant, *Shylok* jelige alatt?

„A város vélünk bármannyira hencog,
A lóvasut örökké megmarad.”
S ni... Szendrey Mihály izen Makónak:
„A helycsere, apám, itt nem segít:
Egyforma mindenütt a nyári hónap,
S egyforma ah, a nyári deficit.”

De izgatóbb van egy másik levélben,
Rim cseng belőle szét dallamosan,
Avarffy Géza írta csodaszépen:
A címe meg: *Egy esztelen roham*.
Es egy ügyésznek boszszuvágya támad:
S új borítékot címez meg neki,
S küldi a dalt — az Akadémiának,
Hogy ezt attól a hideg lelje ki.

Levelet nyitnak... „Lám, hogy Bécsbe készít
Egy gyáros honleányi tulipánt!”
... Az éji vándor tovább, egyre nézi
S valami ül a lelkén, a mi bánt.
„Megkönnyebbülnék — valami ugy nógat, —
Ha ezt megbírhathnám, a mint tudom,
De elkoboz ilyen szenzációkat
A perronos ügyész a vasutca.”

Forgács.

mert a miniszternek engedelmeskedett. S a tanács ezt az abszurdumot respektálta; nem indított pert mivel a felebezés elintézését várta, s dacára annak, hogy mindenki előre látta-tudta, hogy a felebezésre soha válasz nem fog jönni, hogy ez a halogatás csak a per megindításának akadályozására van kifundálva, dacára annak, hogy józan felfogás szerint, nem tartozott a város annak eldöntéséig várni: mindennek dacára nem élt jogainak érvényesítésével, hanem addig várt, míg egy idegen vállalat saját érdekében akarja a pört most megindítani. Nem jellemezzük ennek az eljárásnak indolenciáját, alkossa meg mindenki saját maga az ítéletét róla.

De az alku a város bőrre még más-ként is vihető, ha az előbbi uton nem sikerül. Azt mondják, hogy a miniszternek joga van a város kebelében olyan vasut építését engedélyezni, mely nem bonyolítja közuti forgalmat. Lehet, hogy ily abszurd törvény létezik, de az ennek értelmében való vasutépítést a kormány már egy vállalatnak nem engedélyezte. Szép dolgokra van kilátásunk, ha ez komolyan megvalósulna. Minden felől bejárnának a vicinális motoros vasutak a városba és az utcákat lefoglalnák sineikkel, melyek soha többé a város tulajdonába nem jutnának, mert hiszen a vasutak területe, ha a koncesszió letelt, az állam tulajdonába megyen át. Így a város legforgalmasabb utcái lassankint kisajátíthatnának, eleinte a különféle vasutak, majd azok örököse az állam számára.

Hát ez nagyon szép dolog lesz. Ha majd a lóvasutnak 15 év múlva megszűnik a koncessziója és a közuti forgalmat saját maga akarná átvenni és kiépíteni, nem lesz már erre helye és tere, mert utcáit lefoglalták a motoros vicinális vállalatok a maguk, illetve a jogutódjuk, az állam számára.

És most már el is bucsuzhatunk azon szép tervünktől melyeket *Vásárhelyi Béla* rajzolt meg Arad közuti forgalmának jövőjéről, mely kizárólag a város tulajdonát képezte volna, s melynek használatáért a motoros vidéki vasutak oly ösz-

szegeket fizettek volna, hogy a város dus jövedelmekben részesült s összes anyagi gondjaitól szabadulhatott volna. Adió szép remények! a tanács alszik s mire föl-ébred, a különböző motoros deputációk elalkuszzsák jövő boldogulása zálogát, a közuti forgalmát.

A szövetkezetek Aradmegyében

(Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület évkönyve. — Mi van a fogyasztási szövetkezetekkel?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 31

Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület holnap, vasárnap délelőtt fél tíz órakor, a megyeháza nagytermében tartja rendezéséi közgyűlését. E közgyűlésen kerül előterjesztésre az egyesület igazgató választmányának a múlt évi működéséről szóló évi jelentése.

A jelentés nagy részletességgel terjeszkedik ki az egyesület működésére. Ajánlásnak, amely széleskörű, buzgó munkásság jeleit mutatja, ez alkalommal csak a szövetkezetekről szóló részével akarunk foglalkozni.

A hitel-szövetkezetekről szóló jelentés egy furcsa mondatot tartalmaz:

„Kisgazdák áldásaképp eddig működő 24 hitelszövetkezet ismét két új hitelszövetkezetel gyarapodott: és pedig Aradi butorkészítő iparosok szövetkezetével és a Pankotsi hegyközség borértékesítő szövetkezetel.” — Hát mi a legjobb véleménynyel vagyunk a butorkészítő iparosok szövetkezetéről; de hogy a kisgazdák áldásait osztani, azt bizonyára a butorszövetkezet se hiszi magáról.

Szomorubb adatok foglaltaknak a tejszövetkezetekről, pedig az ily szövetkezetek lennének legjobban hivatva a kisgazdákat segíteni, az állattenyésztést elősegíteni. A jelentés ezeket mondja:

„A mily szépen indultak a tejszövetkezetek a haldás útján, ép oly kegyetlenül bontotta meg sorukat a mostoha két év, mely a tejszövetkezetek fő fő életelójét, a takarmánytermost sujtotta; a 11 szövetkezet közül több magánkézre jutott, több várakozási álláspontot foglalt el és az üzemet ideiglenesen beszüntette, há-

rom pedig küzdve a mostoha viszonyokkal, mint a kisjenő—erdőhegyi, a szapárillgeti és simonyifalvai az aradi tej- és vajközpontnak szállította be a tejszint. Mivel azonban az aradi tej- és vajközpont megszűnt, ezen három tejszövetkezet vajgyártásra rendezkedett be és igen előnyös szerződést kötött a Hungária vajkivitelei társasággal, melynek vaját szállít.”

Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület fogyasztási és értékesítő szövetkezte a múlt üzletévben 2402 kor. 06 fillér tisztá nyereséget ért el, a mely azonban az előző üzleti évről áthozott, 4812 kor. 96 fillér veszteségnek részben való kizárására használtatott fel. Ez a szövetkezet jövedelmének több mint két harmad-részét „termény értékesítésből,” azaz gabonaeladásból nyerte, de erre nézve is sajnálattal jelenti be a vezetőség, hogy a hadserg zabszállítását s magas zab-árak miatt az 1905/6. évre nem tudta elvállalni.

A pécskai gabonaértékesítő szövetkezet fennállásának negyedik évében tagjainak összesen 10 470 korona előlegat adott föld vetésre és beraktározott gabonaraktra, és tizenkétezer korona összegű üzletrészek után mindössze 399 korona 35 fillér nyereséget ért el, a mi arra vall, hogy az állami támogatással létesített szövetkezet gabonamagtár igen kis körű hivatást teljesít.

Azonban mindannál, a mi a szövetkezetekről e jelentésben foglaltak, sokkal érdekesebb — a mi nincs benne. A százharminchat oldalra terjedő évkönyvben egy szó sincs az aradvármegyei fogyasztási szövetkezetekről. A legutóbbi évkönyvben, úgy emlékszünk, még bejelentették, hogy négy új fogyasztási szövetkezet van alakulóban, de az 1905. évről szóló jelentésben nincsen szó se ezekről, se a többiekről. Még csak statisztikai kimutatás sincs a fogyasztási szövetkezetek forgalmáról.

Ennek a feltűnő hallgatásnak két oka lehet. Vagy az, hogy az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület szakított azzal az irányzattal, a melyet *Lashme Hugó* insurált s a mely a gazda-testületek főcélját a fogyasztási szövetkezetek alapításának propagálásában találta föl; e hallgatás, az erre vonatkozó adatok mellőzése tehát annyit jelentene, hogy a gazdasági egyesület ez idő szerint való vezetősége a fogyasztási szövetkezetek ügyeit nem tartja a maga programjához tartozónak. Vagy pedig — s ez

Az új kisasszony.

Írta: Lia.

Midőn Stella két heti betegskedés után újból bemehetett irodájába, Kovalszky, az irodavezető a következőket adta tudtára:

— Vegye tudomásul kisasszony, hogy a principális önnek felmondott. Tudom, hogy nagyon meglepi e kijelentés. Mondhatom, hogy igen kelemetlenül esik nekem ezt önnek közölni, de az ügyvéd ur megbízott, hogy én adjam ezt tudtára, tehát nem ellenkezhettem.

Stella meglepetve bámult az irodavezetőre, de szólni nem tudott. Arcának izmai megrándultak, szeméit kérdőleg függasztette reá és ajka szélén keserűség vonaglott, mely nem engedte szóhoz jutni. Részkető kézzel tette a fogasra kabátját, kalapját. Aztán maga elé kötötte fekete irodakötényét és leült íróasztala mellé. Dolgozni azonban nem tudott. Minden összefolyt a szeme előtt és Kovalszkynek e szavai zúgtak egyre fülébe: „a principális önnek felmondott” . . . De hát vajjon miért? Hiszen oly hűségesen, oly jól végezte mindig a dolgát. A legcsekélyebb kifogás sem volt soha ellene. Mindent hiba nélkül, rendben intézett el. A hivatalos órákat pontosan betartotta, sőt igen gyakran már a hivatalos óra előtt is benn volt az irodában.

Izgatottan harapdálta tollszárának végét és fejét erősen vállai közé húzva ült székében.

— Mondja Kovalszky ur — szólt később re

megő hangon — mikor adta ezt önnek tudtára az ügyvéd ur? — mivel indokolta a felmondást? Bizonyára sokkalta hosszas elmaradásomat.

— Ugyan hogy beszélhet ilyet kisasszony. Hiszen még a legbrutálisabb ember is elnéző olyankor, midőn az ember ágyban fekvő beteg.

— De valami okának mégis csak kell lennie. Hígyje meg, hogy nem is annyira a felmondás fáj nekem, mint az, hogy ily igazságtalanság illet ez engem.

— Igaza van kisasszony.

— De hát mi indította őt a felmondásra?

— Ha oly nagyon kíváncsi tudni, megmondom, bár őszintén szólva, nagyon kelemetlenül esik ezt maga előtt kijelentésem.

— Ön mondja csak bátran Kovalszky ur.

— Az ügyvéd ur azt mondta, hogy a „másikkal” jobban meg van elégedve.

— Stella arca e szavak halatára hófehérre vált, szeméit ingerülten forogtak s a meglepetéstől bambán nézve maga elé, tompa hangon kérdezte:

— Miféle „másikat” emleget Kovalszky ur?

— Az új kisasszonyt. Amíg ön betegsége végett szobafogságban volt, addig az ügyvéd ur egy kisasszonyt vett fel, aki helyettesítette őnt. Csupán mint kisegítőt vettük fel, de pár napi ittiéte után az ügyvéd ur azt mondta, hogy állandóan akceptálja őt irodájában, mivel nagyon meg van vele elégedve.

— Így áll tehát a dolog?! — mondta hal-

— Ebből kifolyólag még valamit tudtára kell adnom. Azt ugyebár tudja, hogy a felmondási határ dő hat hétre terjed. Az ügyvéd ur azonban másfél hónapra járó fizetését egyszerre kifizeti, úgy, hogy egy hét múlva már elnagyhatja az irodát.

Kovalszky ezután mellényzsebéből kivette óráját és megnézte mennyi az idő.

— Már tíz óra elmúlt és az új kisasszony még mindig nincs itt. Engem semmimsem bánt jobban, minthogy ha valaki nem ismeri a pontoságot. Amióta itt van, mindig elkésve jön be az irodába. Szépen kezd, mondhatom!

Mult az idő és az új kisasszony csak nem jött.

Stella pedig dolgozott szorgalmasan és sehogysem tudott megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy egy hét múlva el kell hagynia ezt az irodát, ahol két éven keresztül oly lelkiismeretesen, oly hűen dolgozott.

Csöngöttek. Ajtónyílás, utána hangos, vigleánykacaj hallatszott be az előszobából.

— Már hallom a hangját. No csakhogy végre elméltőztatott neki jönni! — mondta nyugosan a fogal közt az irodavezető.

Stella kíváncsian, elszorult szívvel függasztette szeméit az ajtóra, mely nyomban feltárult és belépett az új kisasszony.

— Ugye pirongatást érdemlek? — szólt vigan, majdnem nevetve Kovalszky felé fordulva. Mikor látta, hogy a férfi e szavakra komoly maradt, közelebb lépett hozzá és fejét hetykén félrehajtva, szólt:

az eshetőség nagyon is valószínű, — az arad-vármegyei fogyasztási szövetkezetek már az első évek után nem tudnak olyan működést, eredményt és mérleget fölmutatni, a melyet kirakatba lehetne tenni. Ha az első föltétel áll, akkor csak elismerés illetheti a Gazdasági Egyesület vezetőségét a helyes érzékért, józan-ságért, amely ebben megnyilatkozik; ha pedig a második, akkor a fogyasztási szövetkezeteken csak az teljesedett be, amit az alapítások első rohamának idején megjövendőltünk.

Megsemmisített közgyűlési határozatok.

(Az evang. templom utcája. — A Gellin-dűlői
földek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 31.

Nagy vitákat keltett Aradváros decemberi közgyűlésén az új evang. templom mellett nyitandó utca, valamint a Gellin-dűlői városi földek bérletének ügye. A hozott határozatokat megfelelőbbé és *Kristóffy József* belügyminiszter ma érkezett leiratában mind a két határozatot megsemmisítette. Ennek folytán mindkét ügy újra a városi közgyűlés elé kerül.

(Az evang. templom telke.)

Arad város törvényhatósága múlt év december havában tartott közgyűlésén kimondta, hogy az új evang. templom mellett, a József főherceg ut és az Erzsébet-körút között fekvő, városi tulajdon képező telek a köztérhez csatoltassék. *Schöner Ádám* és társai a közgyűlés ezen határozata ellen, felebbezéssel éltek, amely eredményel is járt, amennyiben *Kristóffy József* belügyminiszter nem hagyta jóvá a határozatot.

A belügyminiszter erről ma érkezett leiratában értesítette a várost. A leirat kifejti, hogy a tervezett tervrendezés városszabályozás szempontjából nem igazolható, mert az evang. egyház már felépült bérházával szemben lévő városi teleknek a köztérhez csatolásával az egész tér szabálytalan csonka alakot nyerne. E mellett a közgyűlés határozata a miniszter szerint háztartási szempontból sem indokolható. Az igen becses és könnyen értékesíthető városi ingatlan ennek folytán ugyanis minden ellenérték

nélkül feláldoztatnék. Ennek feláldozása pedig egyáltalán nem nevezhető városi érdeknek.

A belügyminiszter ezen indokok alapján nem hagyta jóvá a közgyűlési határozatot, hanem utasította a törvényhatóságot, hogy az utca szabályozást az 1908. évben megállapított tervek szerint változatlanul hajtsa végre. *Institoris Kálmán* polgármester a miniszter leiratát bemutatta a jövő havi közgyűlésnek.

(A Gellin-dűlői földek.)

A Gellin-dűlőben lévő városi földeket ez év október elsejéig tudvalevőleg *Szántay Béla* bírja bérben. *Szántay* még a múlt évben kérelmet nyújtott be a városhoz, hogy bérletét újabb tizenkét évre hosszabbítsák meg és bérleti díj fejében holdanként 17 korona 2 fillért ajánlott fel. A gazdasági szék, tekintettel arra, hogy a bérlő a földeket szakszerű művelés által megjavította s a további szakszerű művelés ezen különben is gyenge minőségű földeknek javára szolgálja, pártolta *Szántay* kérését és olyan feltétel alatt javasolta a bérlet meghosszabbítását, hogy a bérlő a bérleten már emelt s az ezután emelendő épületeket a bérlet letelte után köteles legyen a városnak jókarban és díjmentesen átengedni.

Időközben azonban *Dobró Pál* újabb ajánlatot adott be a városhoz, amelyben holdanként 19 korona évi bért ajánlott fel és kijelentette, hogy ajánlatát árverés esetére is fentartja. A tanács tehát elyképen módosította a gazdasági szék javaslatát, hogy holdanként 19 korona évi bérért javasolta a 677 holdnyi kiterjedésű városi földek átengedését *Szántay Bélának*. A decemberi közgyűlés azonban mellőzte a tanács javaslatát és *Szántay*nak ez év október elsejétől számított újabb tizenkét évre holdanként 17 korona 2 fillér évi bérért átengedte a földeket.

Dobró Pál, mint ismeretes, a közgyűlés ezen határozata ellen felebbezéssel élt, fentartván a városnak tett ajánlatát. *Kristóffy József* belügyminiszter *Dobró Pál* felebbezésének helyt is adott és a városhoz ma érkezett leiratában feloldja a közgyűlés határozatát.

A miniszter utasítja a várost, hogy a szóban lévő városi földek bérbeadása végett, az idevonatkozó törvények szem előtt tartásával, nyilvános árverést tartasson és ennek eredménye alapján új határozatot hozzon. A feloldó rendelet szerint abból, hogy *Dobró Pál* ajánlatát ár-

verés esetére is fentartja, alaposan következtethető, hogy a nyilvános árverés alkalmával előreláthatólag magasabb haszonbér lesz elérhető. A város jól felfogott érdeke pedig feltétlenül megköveteli, hogy a város törzsvagyona a lehető legelőnyösebb módon hasznosíttassék és ennélfogva a közönségnek az az eljárása, hogy a kedvezőbb ajánlatnak, vagy annak alapján a városra nézve előnyösnek mutakozó árverésnek elfogadható indoklás nélkül való mellőzésével, az eddigi kedvezőtlenebb állapotot kívánja fentartani, nem egyeztetendő össze azzal a gondossággal, amellyel a város közönsége a város háztartási érdekeit védelmezni köteles.

A miniszter ezen leiratát a jövő havi közgyűlésen mutatja be a polgármester. Amennyiben a város törvényhatósága nem ismétli meg előtérben hozott határozatát, úgy az árverést valószínűleg május havában fogják megtartani.

Fazekas Ágoston pöre.

(Beniczky és Tahy kihallgatása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 31.

Fazekas Ágoston pestmegyei főjegyző vég nélküli bünpöre ma ismét foglalkoztatta a bíróságot. A budapesti büntetőjársírbíróóság tudvalevőleg két hónapi fogházra ítélte *Fazekas Ágoston* pestmegyei főjegyzőt és volt alispánhelyettes hivatalos hatalommal való visszaélés címén a miatt, hogy *Tahy István* kinevezett főispán ama felhívásának, hogy hívja össze az installáló közgyűlést, nem tett eleget. A törvényszék felebbeviteli tanácsa érdemleges főülbirálat előtt kimondta, hogy a bizonyítási eljárás kiegészítését tartja szükségesnek és a bizonyítás kiegészítésének felvételével *Farkas Gyula* dr. járásbíró bízta meg.

Farkas járásbíró ma délelőtt tett eleget a felhívásnak, amennyiben felolvastatott egy csomó okiratot, továbbá tüzetesen kihallgatta *Beniczky Lajos* nyugalmazott alispánt és *Tahy Istvánt*, a rövid uraimu főispánt. A tárgyaláson megjelent *Fazekas Ágoston* is védőjével, *Polónyi Gézával*. Az ügyészséget *Kövess Emil* dr. ügyész megbízott képviselte.

(Az okiratok.)

A tárgyalás megnyitása után a járásbíró mindenekelőtt bemutatta a törvényszék által bekívánt okiratokat, nevezetesen: azt a levelet,

— Az órák érdemi meg a pirongatást. Egy teljes órával késik és így neki köszönhetem, hogy én is elkéstem . . .

Stella félszeggel folyton öt bámulta és a lányok éles megfigyelő képességével siklott végig rajta tekintete. S valami furcsa, szokatlan érzés szállta meg lelkét, mikor összehasonlítást tett saját maga és a leány között. Annak arcáról leritt az üde fiatalság, alig lehetett több, mint tizenhét éves, míg ő már a huszonhárom felé közelgett . . . Stella tekintete öntudatlanul mindjobban a leányra tapadt, akinek szöke haja fantasztikusan volt körülsodorva fején és arcát az a gyöngye rózsaszín futotta be, mely a fejlődő ifjú leányokat oly bájosá teszi. Nagy kék szemét hosszú szempillák árnyékolták be s fíto orocskája némi frívóságot kölcsönzött egész lényének. Olyan volt ez a leány, mint maga az élet, csupa elevenség, csupa derű.

Mielőtt leült volna, az íróasztal mellé, Stella-hoz lépett, hercig kukkedlét csinált és bemutatta magát. Íróasztala szemben állt Stella asztalával. *Kovalszky* aztán egy pár levelet dikált az új kisasszonynak, amit az leszenografált. Amde mikor az elolvasásra került a sor, egy kissé meghökken, mivel nem tudta saját gyorsírását elolvasni. Vagy félőráig tepelődött, de bizony egyes szavakat semmiképp sem tudott kibetűzni.

— Készen van már a levelekkel? — kérdezte tőle jó sokára az írodavezető.

A kisasszony csak a fejét mozgatta, de nem szólt.

— Elkészült már? — kérdé újból, mire a kisasszony közönyösen, mesterkélit mosolyal szólt.

— Még egyet sem írtam le, mert . . .

Kovalszky be sem várta a választ, felkelt helyéről és az új kisasszony íróasztalához lépett, aki még mindig gyorsírászatának betűit öngöszte. Mikor felpillantott és meglátta *Kovalszkyt*, nagy fénylő szemét kérdőleg reá-függesztette és kedvesen mosolygott a szemébe. A férfi azonban, aki a rendnek és pontosság-nak mintaképe volt és aki a női nem iránt mindig hidegen viselkedett, összeráncolta homlokát és mit sem törődve a reá irányuló kedves tekintettel, gunnyal vegyült hangon szólt:

— Ejnye kisasszony, nem sokra mennénk, ha minden öt soros levéllel egy óra hosszágig kellene bibelődünk . . . Most már hagyja a leveleket. Majd konceptust készíték róluk és Stella kisasszony leírja, mert nála ez egy két-óra megy. Maga pedig állítsa ki ezt a „sommás keresztet” et.

Baleset jó félóra, míg a sommás kereszt elkészült, mert közben sűrűn akadt dolga a kiszebtükörnek, amit a kisasszony titokban csusztatott elő zsebéből és írás közben hiú pilantásokat vetett bele. Majd előkerült egy kis manicule-olló, amivel munka közben gondosan levagdalta körmeit. Az ügyvéd, aki eddig igen ritkán jött át szobájából az írodába, most minduntalan be-be járt és csodálatos, hogy mennyi fontos beszélni valója volt *Kovalszkyval*.

Az ügyvéd ur harminckét éves, ötlen em-

ber volt s az volt a legnagyobb gyöngéje, hogy a rajongásig imádta a szoknyákat . . .

Stella úgy vélte, hogy valahányszor az ügyvéd bejött, folyton az új kisasszony felé irányult tekintete, aki merész, kissé kokett pilantásokkal viszonzta azt. Majd az íróasztalhoz lépett s amig az ott levő aktákat nézegette, észrevétlenül lassan végigcirógatta a kisasszony kezét, azután bizalmasan egymásra néztek, oly bizalmasan, ahogyan csak egy vágygial tall férfi és egy ábrándos lelkű leány tud.

Elijött a dél. Az új kisasszony pontban tizenkét órakor eltávozott, ellenben Stella addig el nem ment, míg a széjjel heverő levélpapírokat, aktákat el nem tette rendes helyére. Mikor az új kisasszony eltávozott, *Kovalszky* be ment az ügyvéd szobájába és komoly, határozott hangon mondta neki:

— De ügyvéd ur kérem, azzal a lánnyal lehetetlen boldogulni. Hiszen annak az esze csak a csintalanságokon jár, nem pedig komoly dolgokon. Nem kép-s . . .

Az ügyvéd közbevágott:

— Ugyan, már ismét ezzel jön elő? En meg vagyok vele elégedve. Nagyon tisztán, rendezten dolgozik. Sokkal ügyesebb, mint Stella kisasszony, mert ő már csak olyan erőltetve tesz mindent . . .

— Valóban meglepnek ügyvéd urnak a szavai, mert Stella kisasszonyrak igazán a legcsekélyebb panasza sem lehet. Szorgalmas, csendes, jólelkű, megbízható leány. Nagy kár volt neki felmondani . . .

amelyben Tahy kifogást emel a főispán-helyettes-főjegyzőnek közgyűlést összehívó joga ellen; Tahynak egy másik levelét, amelyben értesíti Fazekast, hogy a közgyűlést ő hívta össze s tárgyál a főispáni eskütételt tűzte ki, minőfogva kéri Fazekast, hogy szabályszerűen hirdesse ki a közgyűlést; azután Fazekasnak erre a levélre adott válaszát, amely tulajdonképpen a vád tárgyát képezi, mert megtagadja benne a közgyűlés hirdetését; végül a belügy-miniszternek egy rendeletét.

Polónyi Géza bemutat a Kun Kocsárd muzeumból egy okiratot, mely szerint a nádor külön is meghagyta, hogy a vármegye népe csak az esküjét már letett főispánnak engedelmessédjék.

Bíró: Ezt az okiratot nem hiteles másolatban méltóztatott bemutatni.

— Az is csak hiteles másolat, ami ott a muzeumban van. Azt hiszem, az ügyészség nem fogja azt még sem apokrifnak tartani.

Közvádó: Ezt hagyjuk későbbre.

(Beniczky Lajos vallomása.)

Most a bíró kihallgatta **Beniczky Lajos** nyug. alispánt. Ő a télen szabadságon volt s ezért Fazekas volt az alispán-helyettes, ugyan-csak őt bizta meg a miniszterium október 14 én a főispán helyettesítésével is.

— Ez utóbbit visszavonták utóbb.

— Én december 13-án jöttem haza s addig nem történt meg a megbízás visszavonása.

— Mi volt Pestmegyében a jogszokás a főispáni eskü kivétele tekintetében?

— E tekintetben precedensről én alig beszélhetek. Nevezetesen a megyének összesen négy főispánja volt: gróf **Károlyi István**, gróf **Zichy-Ferraris Viktor**, gróf **Szapáry István** és **Beniczky Ferenc**. A két elsőnek beiktatásán nem voltam jelen, sőt mikor **Szapáry** lett főispán, még akkor sem voltam aktív tisztviselő.

— És mint volt **Beniczky Ferenc** kinevezésekor, amikor tanu ur már megyei aljegyző volt?

— Akkor a főispán nem rendkívüli közgyűlést tett esküt, hanem abban történt megállapodás, hogy **Beniczky** a rendes november közgyűlést teszi le az esküt.

— És így is történt?

— Igen. Megjegyezni még csak azt kívánom, hogy az tisztán a főjegyzőtől függött,

— De kérem, ne avassa magát a dolgaimba. Nem szeretem ezt . . . — szót határozottan és kissé felindultan az ügyvéd, mire **Kovalszky** szó nélkül távozott.

Stella az ajtón keresztül hallotta e rövid párbeszédet és egyszerre egész lelkét valamilyen hideg borzongás járta át. Remegő kézzel vette le a fogasról kalapját, majd egy kis tükör elé állt és hosszan, öntudatlanul bámulta benne arcát. Még életében sohasem állt ily sokáig tükör előtt. Csak most vette észre, hogy az élet gondterhes napjai mennyire ott hagyták nyomait ábrázatán . . . A homloka ráncos volt, szemének tartása merev s olyan fénytelenek voltak azok, mint azé, aki örökre leszámolt az élettel és többé nem vár semmi boldogságot tőle. S most, amint így megfigyelte arcának vonásait és maga elé képzelte azt a másik fiatal, heves vérű, csintalan leányt, megértett mindent . . .

Hirtelen eléje tárult a múlt. Eléje tárult az a két hesszu esztendő, amit itt az iroda falai közt töltött. Dolgozott hűsögesen, szorgalmasan, nem retteggett vissza semmitől és most ime, ez a jutalom! . . .

A feje kábult és úgy érezte, hogy az agyveleje zsi bongni kezd . . . Sietve vette magára kabátját s alig várta, hogy a szabad levegőn lehessen. Mikor kiért az utcára a szeme megtelt könnyel és lelkében megszólalt keserűen a fájdalom hangja, a mely egyre azt sutogta:

— „Hát van igazság a földön?”

hogy a napirend mely pontjának teszi az eskü dolgát.

A bíró felmutatja a **Beniczky Ferenc** installálójáról felvett jegyzőkönyvet, amelyből kitűnik, hogy a közgyűlésen **Földváry Mihály** akkori alispán elnökölt mindaddig, amíg az új főispán az esküt letette.

Polónyi védő (a tanuhoz): Tud-e a tanu ur egyetlenegy példát arra, hogy a főispán hívta volna össze az installáló közgyűlést és hogy elnökölt volna, mielőtt esküt tett?

— Nem tudok erre példát.

(Tahy István vallomása.)

A kihallgatás ezzel véget ért, s következett a második tanunak, **Tahy Istvánnak** kihallgatása.

Bíró: Mikor önt főispánná kinevezték, járt-e a főjegyzőnél és kérte-e őt, hogy hívjon össze mielőbb rendkívüli közgyűlést, amelyen az esküt leteheti?

— Igen.

— Miért kifogásolta ön később főjegyzőnek azt a jogát, hogy a közgyűlést összehívhatta?

— Én abban állapodtam meg a főjegyző urral, hogy ő november 8. vagy 10 ikére fogja összehívni a közgyűlést, amelynek tárgya a főispáni eskü letétele lesz. Ő azonban november 6-ikára hívta össze a közgyűlést és nem is a megbeszélte tárgysorozattal.

— Hát mi volt a tárgysorozaton?

— A miniszter leirata az én kinevezetésemről, de az eskütételről nem volt szó.

— Hát csak ezért kifogásolta?

— Igen. Mert ha a miniszteri leiratot tárgyalja a közgyűlés, akkor én az eskü letételéhez nem jutok.

— Mért nem intézkedett azonnal, hogy a saját hatáskörében közgyűlést hívjon össze?

— Intézkedtem, ki is tűztem november 15-ikére, kinyomattam a meghívót és elküldtem a helyettes-alispánhoz, hogy tegye közhírré. Ő azonban a közhírré tételét megtagadta. Később magam is elállottam ettől a közgyűléstől.

— De hiszen az ön által kibocsátott meghívón nem is szerepelt a miniszter leirata?

— Nem. Mert én csak az esküt akartam letenni.

— Mikor mondott ön le a főispáni állásáról?

— Ugy emlékszem, november 8 án.

— Nem bizonyos ez?

— Azt hiszem . . . úgy emlékszem . . . talán . . . bizonyosan . . .

— Kapott ön arról hivatalos értesítést, hogy a miniszter megvonta Fazekastól a főispán helyettesítésének jogát?

— Nem kaptam. De nézetem szerint, mikor én kineveztettem, megszűnt a joga . . .

— En nem nézetét kérdeztem.

Ezzel a kihallgatás s egyuttal a bizonyítás kiegészítése véget ért. Az iratokat most felterjesztik a törvényszék felelővitéli tanácsához.

TÁVIRATOK

A második béke-konferencia.

Washington, márc. 31. Pot titkár a képviselőháztól 50.000 dollár megszavazását kérte, hogy a kormánynak lehetővé tegyék, hogy a második nemzetközi békekonferencián részt **Roosevelt** elnök tudvalevőleg **Miklós** cárnak a konferencia egybehívására vonatkozó javaslatát szívesen fogadta.

A török-angol konfliktus.

London, márc. 31. A **Daily Telegraph** jól értesült kairói forrásból jelenti, hogy az Akna-kérdést illetőleg a török csapatokat kezdik a

vitás pontokról visszavonni. Rövid időn belül valószínűleg véget ér az egész incidens.

Az orosz forradalom.

Kiev, március 31. (Pétervári távirati ügy-nökség.) Sok család elhagyja a várost. Attól félnek, hogy husvétkor ismét zsidóellenes zavargások lesznek. A hatóságok intézkednek, hogy az esetleges zavargásokat a katonaság segítségével megakadályozzák.

London, március 31. **Gapon** lelkes orosz lapokban nyílt levelet tesz közzé, melyben ama vád ellen, hogy ő Monakóban rulettet játszott, mialatt Moszkvában és más orosz városokban patakokban folyt a vér, következőleg védekezik:

— A pénzt abból az alapból vettem, a mely műveim közzétételéből folyt be. E pénz nagy részét a munkásoknak adtam. Monakóban való tartózkodásom pedig nagyon rövid tartamu volt és csupán pusztán kíváncsiságból kíséreltem meg, hogy egy kisebb tétet megkockáztattam.

Berlin, március 31. Pétervárról jelentik a **Voss Ztg.**-nak: A tőzsde és az iparnak a birodalmi tanácsba beválasztott bizalmi férfiai jobbadán politikailag színtelenek és kivétel nélkül a védvamos irányt képviselik.

Berlin, március 31. Kievből jelentik: Itteni jól értesült körökben azt hiszik, hogy a bankrablás a bank hivatalnokainak tudtával történt, hogy ennek segélyével már régebben elkövetett sikkasztásokat elleplezhessenek.

A színházak körül.

(Virágárús primadonnák. — **Dóry Margit** esküvője.)

Budapest, március 31.

Most aztán igazán vége legyen a panasz-nak! . . . A Népszínház tagjai kimennek az utcára és virágot árúsítanak ezentúl minden vasárnapon és minden ünnepnapon! Hát — az isten éltesse őket. Valóban erre volt csak szükség, hogy végre boldoggá lehessen a magyar! Mert most azzá lesz! **Fedák Sári** ibolyát árul, **Serevs Aranka** napraforgót, **Komlósi Emma** rozsdát, vagy rozmaringot s a többi szőke-barna szépség nem tudom miféle fűvet, fat, virágot. Hogy ez rendjén van-e így? — ahhoz szó sem fér. Elvégre az a fő, hogy a Népszínház művésznői új reklámhoz jussanak és az teljesen mellékes, hogy azok a szegény külvárosi asszonyok leányok, akik eddigelé a virág elárusításból éltek, elvesztik a kenyerüket a gyönyörű idea által! Ki az utcára magyar színművészek! Követni kell a példát. A Király Színház tagjai árujanak cipőszinórt az utcasarkokon, a Magyar Színház művésznői pikáns anizskártyákat s a Vigaszínház — tekintettel Hópóvárosi voltára! — a jeruzsálemi olajágat árulhassa a tagjai által, sátoros ünnepek előtt! . . . Az utcai árusok pedig, ha nem tudnak megélni, hát béreljék ki a színházakat és játszanak a művésznők helyett, akik a virágárusítástól úgy sem érnek rá — a színjátszásra. És ekkor ki fog derülni, hogy némely színház művésznői nem tudnak olyan jól virágot árulni, mint ezek a szegény utcai virágárusok; ellenben a szegény utcai virágárusok sokkal jobban tudnak színházat játszani, mint némely színház művésznője! . . .

A regényírók és a lírai poéták ösmernek csak olyan szerelmet, mint amilyen a **Dóry Margit**. A regényírók és a lírai poéták dicsőhimnuszokat zengenek azokról, akik minden poklokon keresztül is követik a hőst, aki elbukkik, majd fölkel ismét, azután törtet előre, hogy újra elbukjék, újra felkeljen . . . és így

törtetve, csetelve-botolva jusson el életének nagy céljához.

Mert hiszen az kétségtelen, hogy minden életnek van egy nagy célja s minden ember afelé törekszik, amíg a sártekét járja. Az életünk célját elérjük, vagy nem érjük el; a szerint, hogy miként adatott meg nekünk. De a törtetés, a vágyakozás nem marad el egyikünk-nél sem! . . .

E poétikus előbeszéd után pedig hadd mondjam el egyszerűen, magyarosan: hogy Dóry Margitéknél — lakodalomra készülnek, csendben, titokban.

Van-e, aki Dóry Margitot ne ösmerné? Abból az időből, amikor az Opera balletjében táncolt, vagy abból az időből, amikor a Nemzeti Színháznak, a Magyar Színháznak, a Népszínháznak, vagy a Király Színháznak tagja volt. Abból az időből, amikor a Stefánia-uton rohogott állandóan szép fozata és a lóverseny-téren aratta a legszebb sikereit; vagy abból az időből, amikor félre vonult mindentől és csak önmagának élt csendesen, nagyon csendesen.

Ez az utóbbi idő volt a mostani állapotnak az előszele. Dóry Margit szerelmes lett. Komolyan. Igazán. Nagyon megszeretett valakit. És lemondott a lóversenyről, a szenzációs toalettokról, lemondott mindenről, mindenről. Még a színpadról is. Pedig milyen nehéz a színpadról lemondani annak, aki már annyit sütkérezett a rivalda verőfényében. De hát Amor mindenkit meggyőz és mindenkit legyőz.

Ime Dóry Margit lemond mindenről — csak a vőlegényéről nem mond le. Pedig mennyi mindennel meg kell küzdenie. És ő küzdött és küzd és a jövő héten lakodalom lesz a Dóryék portáján.

Igy csiripelik azok a színházi verebek, amelyek mindent tudnak. Az ő lelkük rajta! . . .

F. J.

Iparpártolási mozgalom Borosjenőn.

(ismertető előadás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 31

Aradmegye egyik intelligens nagyközségében, amely a Fehér Körös menti vidék központja: Borosjenőn is megkezdte már hazafias tevékenységét a magyar ipart pártoló bizottság. Összefogott a vármegye észak-keleti részének lelkes társadalmá és — mint maguk mondják, — zajtalanul, de annál nagyobb buzgalommal dolgoznak a magyar ipar érdekében. Holnap, vasárnap délután a zöldkerti helyiségben ismertető előadást tart a borosjenői iparpártoló bizottság, melynek meghívója és sorrendje a következő:

Felhívás!

Minden nemzet életrevalósága az ország gazdasági fejlettségéből ítélhető meg és minden nemzetnek állami létét is ez biztosítja. A mely nemzet nem akar, vagy nem bír az ipar állam kulturfokára felemelkedni, az a nemzetek versenyében elpusztul. Carlyle nemzetgazda mondja: „Amely nemzet nyers termény kivittel kezd, az ember-anyag kivittel végzi”. Mi már az utóbbinál tartunk. A kivándorlás ijesztő mérveket ölt. Magyarország lakosainak száma egy év alatt százezerrel fogyott. Ez már a felozlás processzusának kezdete. Az állam nem tud segíteni rajtunk, mert gépezetét megakasztották. Kezdődik a magyar társadalom magasztos hivatása. Vajjon meg tud-e felelni nagy feladatának?

Ugy látszik, hogy igen. A rügy kifakadt, melyből a magyar társadalmi közszellem gyümölcse kifejlődhetik. A magyar nő szívmelege fakasztotta ki. Kezdődjék az elszánt, lelkes, kitartó munka. Mindnyájunknak ott kell lenni a kohó körül, mely a nemzeti eszmét megacélo-sítja!

A borosjenői hazai ipart pártoló bizottság megkezdte munkáját. Zajtalanul, de annál nagyobb buzgalommal dolgozik. Folyó évi április hó 1-én, vasárnap délután 4 órakor a zöldkerti helyiségben tartja meg első ismertető előadását, a mikor a közönségnek beszámol tevékenységéről és támogatását kéri.

Első hívó szava azokhoz szól, akiktől az ige, az eszme származik: a vidék hölgyeinek, akik mozgalmunknak leghatalmasabb tényezői. Legyünk mindnyájan ott, az egész magyar közönség, hogy az asszonyi szívek melegével fakasztott rügyek bő gyümölcsöt hozzanak a hazának.

Tárgysorozat:

1. Megnyitó beszéd. Tartja: Németh Zsigmond.

2. Felolvasás. Tartja: Mérb Samu dr.

3. Magyar munka. Irta: Németh Zsigmond.

Előadja: Gara Ákos.

Hazafias üdvözléssel

A borosjenői hazai ipart pártoló bizottság.

A Törzsasztalok mellől.

A Hungária bíró-asztala.

A törzsasztalok fogalma mindig bizonyos léhaságot, tréfakedvelő hajlandóságot rejt magában. A hol több ember egymással találkozik, ott okvetlenül adomák és szöviccek hangzanak, névnapokat és egyéb alkalmakat ünnepelnek, asztalfóket választanak, s mindenkifőlött valami olmes cimert adnak az asztalnak.

Mindezeknek a tradícióknak ellentmond a Hungáriának tükör-alatti hosszú asztala, a melynél Ottrubay Károly nyugalmazott kuriai bíró elnököl. Neve sincs az asztalnak, csak mi neveztük ol bíró-asztalnak, hogy megkülönböztessük a Hungária többi törzsasztalaitól, a melyek szintén nem fogják elkerülni sorsukat, hogy e rovatba jussanak.

A bíró-asztal maga a tiszteletreméltó komolyság. Nemcsak a bírák, a kik az ebédutáni feketéjüket itt fogyasztják el: Ottrubayn kívül Fábian Lajos, Köller János, Babó Iván, hanem a többiek is: Heinrich Sándor, a bankdirektor és Papp Ferenc kincstári mérnök olyan közömbös, nyugodt arccal ülnek itt, s olvassák a békésebb hangu lapokat, mintha a törvényszék polgári felebbezési tanácsa ülne együtt.

S ami egyéb asztaloknak fűszere: a pletyka, tréfa, itt nem talál otthonra. Senkise mondja, senkise kérdi, hogy hallotta ezt, hallotta azt. Még az asztaltársaság egyes tagjait ért nevezetes eseményekről se beszélnek egymásnak. A mit az embereknek a végzet szerint meg kell tudni, azt ugyis megtudják utóbb-előbb.

Mulatságos példája volt ennek az, amikor Ottrubay Károlyt, még aktív korában, kuriai bíróvá nevezték ki. Az öreg ur egy kissé későn talált jönni. Az asztalnál elfoglalta már helyét Heinrich, Babó, Köller. Köller szótalanul fog a lapokhoz és szokása szerint, a hivatalos lapot kéri. (A hivatalos lap különben kedvenc olvasmánya ennek az asztalnak.)

— Közben van, kérem.

Végre megjön Ottrubay. Ünnepies feketében van: a gratulálókat fogadta. Heinrich és Babó tudták már, mi történt, de látták, hogy Köller avatatlan, hát hallgattak. Köllernek nem tűnt fel a fekete ruha; talán valakitől kivette a hivatali esküt az elnök. Odajön egyszerre Károly, a pincér:

— Tessék, bíró ur, a hivatalos lap.

Köller a rendes nyugalommal olvasni kezdi, a mikor a szeméi megítődnek az első közleményen.

„Magyar igazságügyminiszterem előterjesztésére . . . Ottrubay Károlynak . . . a curiai bírói címet és jelleget . . .”

Egy pillanatig szinte nem tudott fölocsudni a meglepetéstől, hogy a kitüntetett egy asztalnál ül vele, s ő csak most tudja meg a kitüntetést. Hamar sietett kireperálni:

— Gratulálok, nagyságos . . . izé, méltóságos uram!

A bíró-asztalnál ritkán van olyan derűtség, mint a minőt ez a kis epizód keltett.

Még Heinrich Sándor képviseli legjobban a tréfás elemet. A számok, váltók és jelzalogkölcsonök szürke birodalmában az ő lelke nem fakul meg, hanem megtartja üdeségét, a mely egy-egy derűs megjegyzésben nyilvánul meg.

Wittmann, az ambiciózus kávé, a mikor a Hungáriát rekonstruálta, a bíró-asztal fején ülőket hármass plüssel bevont karosszékkel lepte meg. Az asztal tagjai idegenkedve fogadták az újítást, a mely elvett valamit az asztal puritán egyszerűségéből.

Az elnök azt mondta, a mikor belésüppedt:

— Elpuhítja az ember testét az ilyen ülés.

Heinrich azt jegyezte meg rá:

— Ugy látszik, arra céloz ez, hogy megöregedtünk . . .

Talán igaza van. Némely emberek azzal áttatják magukat, hogy mindig fiatalok maradnak, — a Hungária bíró-asztalán levőkről pedig azt hinné az ember, hogy sohase voltak fiatalok, léhák, hírvágyók és könnyen izgulók, hanem mindig ilyen öregesen komolyak, higadtak és tiszteletre méltóak.

Leleplezések Bubics püspökről. Toldy László levele.

Tudományos munkák és pásztorlevelek története

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 31

Abban a szenzációs bünpörben, melyet Bubics Zsigmond kassai püspök fosztogatási ügyében Hajnóczi József és László Fülöp ellen indítottak, mind nagyobb és szélesebb hullámokat vetnek az ügygyel kapcsolatban fölszínre kerülő botrányok. Hivatalos és magánszemélyek egészen az utolsó napokig bizonyos tartózkodással nyilatkoztak a nem csupán föltűnést, hanem megdöbbenést is keltő bünpör bonyaldalmairól, melyek erősen meghurcolták a közbecsülésben állott ősz püspököket. Ma azonban egy fővárosi napilap közleménye révén nyilvánosságra jutott Toldy László dr.-nak Budapest székesfőváros főlevéltárosának egy Bubichhoz intézett hosszabb levele, amely kínos leleplezéseket tartalmaz és lerontja a püspök tudományosságába vetett hitet is. A levél kétségtelen tanuságot tesz arról, hogy Kassa püspöke minden ténykedésével nagyon igénybe vette a mások közreműködését, esztét és tollát s a püspök tudományos munkáinak és hazafiságtól, emberbaráti szeretettől izzó pásztorleveleinek szerzője nem Bubics, hanem a főváros tudós levéltárosa volt.

Az érdekes közleményből az alábbi részleteket adjuk:

Tudós — mások tudományával.

Bubics püspök — mint a közlemény mondja — mindent személyes hűségének áldozott fel. Vagyont költött arra, hogy nagy embernek tartásák és ünnepeik. Szent beszédelt, pásztorleveleit, irodalmi műveit nem ő csinálta. Ő csak megfizette jól, rosszul. Toldy László dr., a főváros tudós levéltárosa volt az ő esze, majd később a zsidó Hajnóczy József. Pásztorleveleit és szent beszédelt kezdetben Toldy László csinálta, majd mikor ennek ízetel nem igen akart és elhidegült tőle, akkor került hozzá Hajnóczy, aki átvette Toldy szerepét. E két ember munkássága, de különösen Toldy, emelte őt tudóssá, akit mint a tudományosság fölkelet bajnokát emlegettek.

Toldy írta fáradtságos munkával a *Cornaro Frigyes velencei bécsi követnek jelentései Budavára visszavételéről 1685* (megjelent magyarul és németül 1892—94 ben, mint díszmű) című munkát is, melyért Bubicsot az *Akadémia tagjává választotta*. Ez szóról-szóra Toldy esze munkája, mint az alább Toldynak a püspökhöz intézett könyörgő leveléből is kitűnik. E levél különben főidősebb érdekesen mutatja be, hogyan lett tudóssá Bubics püspök.

Később Hajnóczy töltötte be Toldy helyét s nem éppen rosszul. Sok pásztorlevélnek eredeti kézírata fekszik előttünk, melyet *Hajnóczy írt és fogalmazott a fővárosi Bristol-szálló levelepírjain*, többek között azok is, melyek oly nagy föltűnést keltettek annak idején, amelyekről a lapok dicsőimuszokat hoztak. A magyar nyelvvel és a politikával foglalkozik az egyik és még *Tóth Béla* is esti levélben dicsőítette. Ugyan- csak Hajnóczy csinálta a *Rákóczi*-kiállításakor mondott beszédet is, melyet szintén sokat emlegetett a sajtó.

Hogy a püspöknak ki szállította a tudományt s ki tette őt nagygyá, kiviláglik az alábbi levélből, melyet Toldy László, a főváros levéltárosa, a püspök udvari tudományszállítója intézett Bubicshoz 1904-ben, akkor, mikor több ízben sikertelenül kérte munkálatainak jutalmazását.

A főlevéltáros szerepe.

„Hogy azonban bármiképp gondolkozzék is Exciád a közöttünk fennálló viszonyról, s hogy bebizonyítsam, miszerint az, amit *Exciádtól kaptam nem aequivalense* annak, amit *kérdemteltem*, engedje meg felsorolnom azon szolgálataimat, miket az utolsó 20 év alatt Exciádnak és Exciáért tettem. Szégyellem magam, hogy ezt teszem, saját magam előtt, de választanom kell az elpusztulás és a szegyenkezés között. S minthogy még van előrendő célja életemnek, nem akarok elpusztulni s jogom is van tett szolgálataimnak fejében legalább is gondtalan existenciát biztosítani magamnak . . .

De ime hat hónapja, hogy azt a kijelentést tettem s Exciádnak azóta nem volt hozzám egyetlen szava, egyetlen vigasztaló bátorítása, biztatása, és csak legutóbb, augusztus 8-án kelet sorával *haldott némi csekélységet*, mit szintén hálával vettem ugyan, de mely csak rövid időre volt elég ahhoz, hogy az *éhség borzalmaitól megóvjon bennünket*.

El kell Exciádnak ismernie, hogy mindannak, amit püspöksége alatt nagyot tett, én voltam *örösszese*. Én szuggeráltam mindazt, ami *Exciád nagyságát megállapította*.

El kell ismernie, hogy azon körleveleket, melyek Exciádat az ország szemében nagygyá tették, nemcsak én írtam, de egy-kettőnek a kivételével még az eszme és az iniciatíva is az enyém volt. És ezen körlevelek alapján ma

gasztalják Exciádat jeles teológusnak, nagy történettudósnak, nagy humanistának, államférfiúnak, nagy stílistának, szociológusnak, a legnagyobb magyar főpapnak, tudósnak, második Pázmány Péternek, Rákóczi püspökének, a keresztény szeretet s a Krisztus Urunk vallása lánglelkű apostolának és csak nemrégiben olvastam egy lapban, hogy ha tudós püspökről van szó, úgy mindenki csak a kassai püspökre gondol, még ha neve nincs is megemlítve.

Emlékezzék vissza Exciád, minő küzdelemben és nehézségembe került kinyernem a magyarosítás ügye számára, de emlékezzék vissza arra is, minő véghetetlenül hasznos dolog volt ez a magyar nemzet szempontjából s mennyi áldás, elismerés, lelkesedés övezte és kísérté ezért Exciádat s hogy a támadás, mely ezért a pánszlávok részéről érte, szintén csak arra szolgált, hogy *Exciád alakját az ország szemében megnövelje!*

... Emlékezzék csak vissza Exciád az 1898-iki Szent István-napi körlevelére, melynek egyik főtárgya a katolikus egytem kérdése volt. Akkor szabadságon voltam s egész könyvtárt vittem magammal s minthogy Grác közelében töltöttem a nyarat, majdnem minden másodnap bementem a gráci egyetem könyvtárába, e körlevél tárgyához tanulmányokat tenni.

Érdemetlen ünneplés.

Es, méltóztassék csak visszaemlékezni arra, hogy bár kezdetben szándéka volt gyűjteményeit a kassai muzeumnak adni, később megharagudván a kassaiakra s a fűtyörész polgármesterre, és az egész odaváló peresputtyra, elhatározta, hogy nem adja oda s én, bár reám nézve haszonnal járhatott volna ha kincseit értékesíti, minden rábeszélő képességemet felhasználtam, hogy rábirjam, hogy megmaradjon eredeti szándékánál s legalkalmasabbnak vélve ennek megvalósítására a millenáris esztendő el-készítettem az ajándékozási okmányt s egyéb iratokat s ekkor Exciád meg is tette ezt az ajándékozást. Oszeesett ez a dolog az országos hírvé vált magyarosító millenáris körleveléi és *Exciád élvezhette mindazt a dicsőséget, kitüntetést, mely ennek nyomában érte*. Diszpolgárrá lett, elhatározták, hogy Kassa egy terét Exciádról nevezik el, gondolom azt is, hogy szobrát ideállítják, egyik üdvözlő és tisztelgő küldöttség a másik után járt Exciádnál, szóval elárasztották a tiszteletnek, lelkesedésnek, rajongásnak minden megnyilatkozásával és betöltötték magasztalásával az egész országot. Meszlényi, Fraknoi s mások, mindenfelől elhalmozták elismerésükkel, stb.

Méltóztassék csak visszaemlékezni mindazon kitüntetésekre, melyek Cornaro folytán érték Exciádat. Ezek közül kétségtelenül legnagyobb az *akadémiai tagság*, mert minden magyar írónak az a legnagyobb ambíciója, hogy annak a testületnek tagja lehessen; többre becsüli azt a hercegi címnél, az aranygyapjas rendnél és bármily nagy kitüntetésnél, mert míg ezek pusztán címek, az elévülhetetlen dicsőséget és halhatatlanságot biztosít az illető nevének az ország kulturtörténeti lapjain. S midőn Thaly Exciádat tagul ajánlotta, Cornarora, *mint örökbecsű történelmi műre való hivatkozással tette azt*. Azon kitüntetések közül, melyek Exciádat ennek a munkának nyomában érték, egy is olyan, hogy *vagyonos ember szívesen megad érettség szívesen kétannyt, amennyit én 20 év alatt munkálkodásomért Exciádtól kaptam*.

Hálátlanság az önfeláldozásért.

Én voltam egyedül hű embere Exciádnak, mit Exciád maga is dokumentált azzal, hogy depositáriusává tett legbizalmasabb dolgainak és a legbizalmasabb ügyek elintézését reám

bizta és én e bizalmával soha vissza nem éltem. És ha Exciád mindenben megfogadta volna az én tanácsomat, így a váradi, később a váci és a pécsi püspökségekre vonatkozólag, örök időkre szóló alkotásokat hozhatott volna létre és nevét még dicsőbbé tehetné volna.

Férfikorom legszebb, legmunkásabb éveit, 38-ik éves koromtól fogva mostanáig Exciádnak áldoztam. A sok tanulmányozás, a sok éjjelkezés megviselték egészségemet. Egyik szememre jóformán semmit sem látok, a másikkal is csak óriási erejű világitás mellett — 16 gyertyafényű villanyos lámpánál — tudok dolgozni. Mert az Exciád munkáit mind éjjel kellett csinálnom, részben azért, mert csak ekkor volt meg hozzájuk a szükséges csend és nyugalom, részben azért, *mert titokban, senki által nem látatva, kellett dolgoznom* . . .

A sajtó, mely ma már nem a hatodik, hanem az első nagyhatalom, azelőtt allg vett tudomást Exciádról. Most pedig egy-egy nagyobb kihatású körlevél alkalmával vezércikkben magasztalják Exciádat. Exciád neve így, 17 esztendő alatt, sok milliószor nyomtatott le s elvitte hírét, dicsőségét nemcsak a nagyok palotáiba, hanem a szegények kunyhóiba is és manapság, amikor minden utszéli hordár és minden parasztember is olvas ujságot, *majdnem úgy ismerik az országban a Bubics nevet, mint a Kossuthét*.

Nem egyszer történt az országgyűlésen is hivatkozás az Exciád nevében mondottakra. Hátha még Exciád maga is felszólt volna a parlamentben néhányszor, amiként én azt előkészítettem s az *elmondandó beszédet megcsináltam*, minő sulya lett volna annak!

... Fejedelmek és nagy férfiak elhalmozták Exciádat kitüntető, elismerő oklevelekkel és rendjelekkel stb. Es mégis, mikor megírtam, hogy csak kölcsönpénzen tudok napról-napra családomnak kenyeret adni, Exciád néma lett s úgy látszik megszűntem létezni Exciád előtt. Pedig egész munkásságomat Exciádnak áldoztam s ígéreteiben bizva, *nem magamért, hanem Exciáért dolgoztam*.

Az utolsó ebéd.

(A szegénytanulók konyhájának bezárása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 31.

A jótékonyosság egy szerény hajléka, a hol naponként *százenyolcvan* gyermek kapott meleg ételt, a mai napon bezárult. A múlt év november havától a mai napig volt a *szegénytanulók konyhája* ez a hely, amely a nagy gyermek-sereggel naponként feledtette az éhség fájalmát. A szegénytanulókat segélyező-egyesület tartja fenn ezt az intézményt, Arad város közönségének támogatásával. Ez év jubiláris esztendő az egyesületre, mert már tizenöt esztendő óta teljesíti nemes hivatását.

A gyermekeket *Czobor Ottó* és *Szarka László* tanítók vezették le az ebéd helyiségbe. Itt várták őket az egyesület védasszonyai, kik a mai alkalomra igen sokan eljöttek, özv. *Hanser Károlyné* vezetésével. Az ebéd kiosztását a felügyeletet teljesítő urnók: *Gallényi Ernőné*, *Kintzig Gézané* és *Schoór Lajosné* végezték. Segédkeztek a kiosztásnál *Dániel* nővérek és *Laccay Boriska*.

Ebéd után egy ügyes kis fiúcska, *Primiszel Antal* csinos beszédben köszönte meg az egyesület jóságát. *Kovács Vince* egyesületi titkár tartott ezután beszédet.

Végül kiosztották a felügyelő urnók ajándékát. *Gallényi Ernőné* 180 drab narancsot, *Schoór Lajosné* és *Kintzig Gézané* 180—190 drb. süteményt adtak a gyermekeknek.

Az ünnepélyen megjelent a férfi és női választmány sok tagja és a tanítói karból többen. Jelenvolt hölgyek:

Orv. Hauser Károlyné, dr. Barabás Béláné, Dániel Gabris és Kamilla, Gellényi Ernóné, Hermann Gyuláné, Kintzig Gézané, Kádás Kámanné, Kőmives Juliska, Laczay Boriska, Reicher Károlyné, dr. Robitzek Agostonné, Schoór Lajosné, Szalay Antalné, Szalay Ionka, Tiszi Lajosné és dr. Tisch Mórné.

Sikkasztással vádolt aradmegyei kereskedő.

(Két évig vád alatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 31.

Sohol a világon annyi könnyelműen megindított per nem ad dolgot a bíróságoknak, mint Magyarországon. Osi tradícióból folyik már, hogy a legkisebb vélt sérelemért is a bíróságnál keres orvoslást a közönség s jellemző erre nézve az is, hogy például a járásbíróknál a megindított pöröknek több mint a felét vagy hivatalból visszautasítják, vagy a felek meg nem jelenése miatt megszüntetik. Tekintélyes százaléka a pöröknek kibéküléssel ér véget s a kanapé processzusok miatt a bíróságoknál két-annyi személyzetet kell tartani, mint amennyi normális körülmények között elég volna.

Ma is egy olyan pert tárgyalt az aradi királyi törvényszék, amelynek során két esztendőig hurcoltak meg becsületében egy aradmegyei kereskedőt, anélkül, hogy az ellene indított büntető eljárás során bármiféle komolyan számba vehető bizonyítékot produkáltak volna ellene. Sikkasztással vádolták meg s két esztendőig a becsületének gyanúja alatt kellett szenvednie, míg végre ma elégtételt kapott.

Mannheim Lipót kisjenői kereskedőt ugyanis néhány évvel ezelőtt megbízta a szegedi *Back Bernát és fiai* cég, hogy Kisjenőn és a körülötte fekvő vidéken gabonaneműeket vásároljon össze a cég szegedi gőzmalma számára. Hogy, hogy nem, az elszámolásnál a megbízó cég összezdördült Mannheimmel, mivel egy 4965 koronás tétel körül nem tudott vele meg egyezni. Az összezdördülésnek az lett a következménye, hogy a Back cég feljelentést adott be Mannheim ellen, azzal vádolva azt, hogy a cég pénzén megvett 4965 korona értékű búzát s ahelyett, hogy ezt a megbízó cégnek szállította volna, *eladta* ezt a budapesti *Fleischl* cégnek s az így kapott pénzt *saját céljaira fordította*.

Sikkasztás büntetével vádolva állott ma Mannheim a bíróság előtt, — két esztendővel a feljelentés megtétele után. A törvényszék a bizonyítási eljárás befejeztével, Nagy Sándor dr. vád- és Nemess Zsigmond dr. védőbeszédje után a vádat nem találta beigazoltnak s *felmentő ítéletet hozott*, kötelezván a Back céget az összes büntető költségek megtérítésére. Az ítélet jogerős.

SPORT.

+ Az Aradi Atlétikai Klub ez uton is tudatja tagjaival, hogy Andrassy-tér 16. szám alatti klubhelyiségéből április hó 1-én Török-Gábor-utcai sporttelepére költözik ki; ez évben a nyári időny alatt klubhelyiséget nem tart fenn. A sporttelepen állnak majd rendelkezésére a tagoknak a helyi, fővárosi, napi, heti és sportlapok. A tennisz pálya pár nap múlva használható lesz és gondos munkálkodások folynak a sporttelep rendbehozatala érdekében. Téli klubhelyiséget csak november hó 1-én nyitja meg a klub.

A Tulipán-kertből.

Hogy a mi hazafiságunk valahogy kétségbe ne vonassék, mi is tulipánnal jelenünk meg a vasárnapi korzón. A mi tulipánunkhoz pedig a gyanúnak árnyéka se férhet, hogy bécsi gyártmány lenne. Olyan magyar ez, akár a szegedi paprika, vagy a debreceni mézeslaska. A mi tulipánunk hiteles, mert élő: *Tulipán* Sándor, a Hungária kávéház volt tulajdonosa s ez időszereint való törzsvendége.

A mióta a tulipán-mozgalom megjelent, Keresztes Gyula, Domonkos Lajos, meg Dániel Endre több ízben kifejezték azon óhajukat, hogy Tulipán Sándort hazafiságuk dokumentálására a gomblyukaikba tűzzék. Miután ez némi akadályokba ütközött, mi megstilizáltuk őt, s mint hazai és helyi tulipánnal, így lépünk az iparpártoló közvélemény elé vele. Ezt csinálja utánunk Fischer, a híres!

A fegyházigazgató öngyilkossága.

(A váci szerelmi botránnyról.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 31.

A váci fegyház igazgatójának, *Balkay Istvánnak* föltűnést keltő öngyilkosságáról ma újabb érdekes részleteket jelentenek, amelyek még csak visszatartottabb színben tüntetik fel a magas állású és előkelő társadalmi szerepet vivő férfiú cselekedét. *Balkay* nős ember volt, ötvenöt évet számolt már és mégsem átalotta barátjának feleségét szerelmével üldözni, sőt revolverrel megfenyegetni. A fegyházigazgató, ki ezer büns lelket vasfegyelem alatt tudott tartani, nem tudta a maga indulatait megfékezni, rabja, majd áldozata lett a büns szenvedélyének.

Az öngyilkosságról és előzményeiről a következő újabb részleteket sürgönyzik:

(A főlelmetes nagyur.)

Balkay István fegyházigazgató a tegnapi előtti járásbírói tárgyalás után *közölte a feleségével, hogy öngyilkosságot fog elkövetni*. Felesége mindent elkövetett, hogy férjét lebeszélje végzetes szándékának megvalósításáról. De *Balkay*, ki nagyon erős akaratú ember volt, sohasem másította meg elhatározásait. Az asszony sirva könyörgött neki, mire *Balkay* így felelt:

— Ne félj, ha könyvedet látom, nem tudom elkövetni tetteimet. *Nyugodt lehatsz, ma nem követem el az öngyilkosságot.*

Ez csütörtökön történt és *Balkay* pénteken 11 óra 4 perckor követte el az öngyilkosságot, tehát éppen huszonnégy órával a járásbírói marasztaló ítélete után.

A bírósági tárgyalás zárt ajtók mellett folyt le. Tíz előkelő asszony tett tanuságot, hogy az igazgató terrorizálta *Monspart* János feleségét, revolverrel fenyegette s üzenetet küldött neki, hogy lövni, sőt a tanúk azt is vallották, hogy nekik is megmutatta a revolvert, melylyel le akarta löni *Monspart* né. A tárgyaláson a tanúk csak úgy akartak vallani, ha *Balkay* nincs jelen a kihallgatásuknál, mert *féltek tőle*. A bíróság a kihallgatások tartamára ki is küldte *Balkay* és később megismertette vele a vallomások tartalmát.

Hiába figyelmeztették *Balkay* az esetleges ítélet következményeire, ő vakon bízott abban, hogy nem fogják elítélni, *nem merik elítélni!* De amikor elhangzott az ítélet, egyszerre világos lett előtte, hogy ennek súlyos következményeit nem fogja elkerülhetni.

(Az igazgató bravurokodásai.)

Mint fiatal fegyintézeti tisztviselő *Balkay* Vácra működve előadásokat rendezett. Akkor ismerkedett meg Vácnak egy igen szép leánnyal, akibe beleszeretett és akit meg is kért. A leány azonban kikoszorázta. Erre anélkül, hogy valakinek szolt volna, a kikoszorúztatás után egy hónappal két napi szabadságra utazott a Dunántulra és feleséggel tért vissza. De nem sokára áthelyeztette magát Nagyenyedre, mert nem akart azzal a szép leánnyal egy városban maradni. Csak megmutatta neki, hogy tudott asszonyt szerezni.

Balkay robusztus erejét és rendkívüli bátorságát jellemzi a következő eset:

Mikor *Balkay* a váci fegyház igazgatója lett, *Pospischil*, az óriási erejű betörő eltorlaszolta magát szobájába, szétszagatta vaságyát és azt mondta:

— Most jöjjön ide az a gazember igazgató!

A fegyház alkalmazottai már nem tudták mit csinálni a betörővel, ki napok óta nem evett semmit. *Balkay* fölment az igazságügyminiszterhez és fölhatalmazást kért, hogy élve vagy halva megrendszabályozhassa *Pospischil*. A miniszter megadta a fölhatalmazást, mire *Balkay* visszatért Váczra és egyenesen benyitott *Pospischil* cellájába. Amint benyitott, azonnal nekirontott és arcul ütötte. A hirtelen támadás annyira meglepte a betörőt, hogy nem is gondolt a védelemre és egy perc múlva már meg is volt kötözve.

Balkay most két hét múlva töltötte volna be igazgatói működésének huszonötödik évét.

— *Ezt a napot* — mondotta többeknek — *nem fogom megérni.*

Mondják, hogy az igazságügyminiszterium nagy kitüntetést szánt a kiváló szakembernek jubileuma alkalmából. Altitól az összes magyarországi fegyházak főfelügyelőjévé akarták kinevezni miniszteri osztálytanácsosi ranggal.

(A temetés.)

Balkay holtteste első emeleti lakásának előszobájában van kiterítve. Ugyanazon ház második emeletén lakik *Balkay* atyja, egy kilencven éves magával tehetetlen aggastyán, aki semmitsem tud fia tragikus haláláról. *Balkay* temetése holnap délután négy órakor lesz.

Balkay István öngyilkosságának hírével kapcsolatban több napilap téves híreket közölt arra vonatkozólag, mintha az igazgató a fegyház vezetéseben szabálytalanságokat követett volna el.

Mint a fegyház vezetősége közli, ezek a hírek koholmányok, mert a vezetésben semmi rendellenesség elő nem fordult s a miniszteriumból kiküldött vizsgáló bizottság mindent a legnagyobb rendben talált. Egyben megállapították, hogy az öngyilkosság teljesen magán természetű.

Művészeti mozgalmak Aradon

(Az *Uránia* műtárlata. — Aradi művész síttere. — Képek és szobrok. — Művészvándorlás. — A képek és iparművészeti társulat terve. — Művésztelep a Marosparton.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 31.

Régóta nem volt olyan erős és élénk kulturális áramlat Aradon, mint a minét mostanság észlelhetünk. A közönség mind szélesebb körökben folyton nő az érdeklődés művészeti ügyek iránt s mostanság különösen a műtermek világa az, amely mindjobban magára vonja a publikum figyelmét.

Ezt a kedvező hangulatot használja ki a kultuszminisztérium által felállított és szubventionált *Uránia* műkereskedés, amely most, pünkösd első napján a képző és iparművészet termékeinek legjavából igen érdekes és értékes kiállítást rendez Aradon. A kiállításnak nem annyira anyagi nyereség a célja, mint a művészet újabb irányainak bemutatása és megkedveltetése. A magyar festők legjava, a magyar szobrászok és iparművészek elítje mutatkozik be pünkösdkor az aradi közönségnek, amely a szalon tálatainál jóval magasabb fokon álló műkiállítást láthat majd az *Uránia* helyiségében.

Az Országos Képzőművészeti Társulat most megnyitott tavaszi kiállításán egy aradi festő képét illeti igen elismerő szavakkal a kritika. *Uferbach* Jenőről van szó, akiről *Kézdi Kovács* László, a Pesti Hírlap bírálója azt írja, hogy a tárlat jobb figurális művei közé tartoznak *Uferbach* Jenő aradi festő vitatkozó szociálistái, a derengő hainal fényében, sok dicséretes akcióival festve, de rajzhibákkal súlyosbítva.* A Pesti Naplóban *Gerő* Odón, a Magyar Nemzetben *László* Béla írják *Uferbach*rol, hogy „finom kolorista tehetség” és hogy képe „a tárlat javaművei közé sorozható, s részleggel a bővebb méltatásra.”

A tárlaton még két más aradi vonatkozású kép is van: *Thorma* híres képe, *Az aradi vértanúk kivégzése* és a *Vastagh* György által festett szép *Csák* Czizjék portratt.

A korszón sétálók is megtalálják mostanság a maguk művészi élvezetét: a Keller-féle virágkereskedésben *Albert* Andornak egy igen csinos, nagy készültséggel mintázott Kossuth-szobra tűnik fel, amely hívatva van az aradi Kossuth szobornak csinos jövedelmet hajtani. A művész ugyanis a szobrok eladásáért árának 10 százalékát erre a célra adja. Tovább, a *Lengyel* Lőrinc kirakatában *Németh* Lajos állította ki egy erős zöld színekben pompázó, kedves tájképet. A butortermelő szövetkezetének üvegablakja mögött pedig egy jóságos arcú, jellegzetes fejű öreg urnak, a nemrégiben elhunyt közbecsülésben álló *Barkassy* Kálmánnak arcképe tűnik fel. A képet *Balla* Frigyes festette meg sok karakterizáló erővel és finom érzéssel.

Mostanság különben nő a művészgárda. A város ösztöndíjas növendékei közül *Matolay* már hazakereszt Münchenből, *Illencz* Lipót pedig májusban jön. *Balla* Béla is hazakészül Nagybányáról. Ez a hazafelé gravitálás: abban leli magyarázatát, hogy az Aradon alkotandó képző és iparművészeti társulat eszméje teljesen megérett s a nyilvános szervezkedés már csak he-

tek, — legrosszabb esetben egy két hónap kérdése.

Ezzel a mozgalommal együtt jár a szolnokihoz hasonló művésztelep létesítése, amelyhez az első lépés egy műteremház építése lesz. Ezt, amint már említettük is, a Maros partjára tervezik a művészek, akik már a legközelebb kérvényt is intéznek a városhoz a telek ingyenes adományozása ügyében.

MULATSÁGOK.

(=) Mérnökök estélye. Az aradi mérnök és építész-egylet ma este a Központi Szálló nagytermében kitűnően sikerült estélyt rendezett. Társasvacsora vezette be a vidám mulatságot, amely a mérnök-estélyek szokott fesztelen, kedélyes hangulatában folyt le. A társaság később táncra perdült és reggelig mulatott. Az estélyen a következő hölgyek voltak jelen:

Ozv. Boros Bóniné, dr. Borsos Béláné, Finta Lajosné, Gellényi Ernőné, Hajek Rezsőné, Jakabffy Dezsőné, Hegedüs Lászlóné, Medveczky Zsigmondné, ifj. Nachtschel Odónné, Sarlot Domokosné, Schör Lajosné, Szontágh Gusztávné, Szathmáry Jánosné és Zimmer Béláné urasszonyok, továbbá Boros Anna, Boros Margit, Szathmáry Ilona és Sarlot Fáni kisasszonyok.

(=) Műkedvelői előadás. Az aradi iparos ifjak önképző egylete április hó 15-én (husvét vasárnapján) a városligeti vendéglő termében saját alapja javára műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendez. Belpódiój: személyenként 1 kor., karzat 40 fillér. Színre kerül: *Az árendás eszde*. Népszínmű 3 felvonásban. Rendező: Széless Pál. Személyek:

Vankó Ferenc, Csomán Erzsike, Málk Mariska, Uherezky Margit, Hoffenradl Sándor, Denhoff Kárály, Csomán Etelka, Schulik Kálmán, Szilágyi Lajos, Kohut Béla, Hartmann Antal, Molnár Etelka, Miltas Imre, Szablóczky László, Kiss István, Szabó Gyula, Harmath Sándor. Ezt megelőzi: *Prolog*. Irta és előadja: Schulik Kálmán. Az előadás után reggelig tartó tánc következik.

Husz napig a föld alatt.

(Az élők temetője.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 31

A courriéresi borzalmas bányaszerencsétlenség, amely minden újabb részletével újabb rémületbe ejtette a világot, most, három hét múlva, ismét izgalomba hozta a sziveket: az eltemetettek közül, a tárnák mély temetőjéből tizennégy bányász elve hoztak föl a napvilágra. Az elgyötört, a lelki és testi szenvedéstől agyonsanyargatott szerencsés szerencsétlenek husz napot és husz éjet várták a mentőcsákányütéseket. Általános a panasz, hogy ha a mentési munkálatokat előbb és erélyesebben vezették volna, még sokkal több emberéletet sikerült volna megmenteni.

Husz napig a föld alatt.

Lens, márc. 31. Az élve kiszabadított 14 bányamunkás felzínre hozása hatalmas lázba hozta az egész vidéket. A szerencsétlenség áldozatainak rokonai és barátai nagy tömegekben özönlöttek a *Billi-Montigny* bánya felé, ahol külön szolgálatot létesítettek, hogy a kérézősködőket távol tartsák a tárnától. A megmenekültek neve szájról-szájra járt, mindenki látni akarta a holtak hiteket. Hisz szerint más oldalról is hallottak segélykiáltásokat és remélik, hogy *másokat is sikerül megmenteni*.

Lens, márc. 31. Hogy a megmenekülteket már előbb nem találták meg, azzal magyarázzák a mérnökök, hogy a Jozefin tárnán át vezető legrövidebb uton megkísérelt mentési munkálatot a tűz miatt abba kellett hagyni. Később a Julia-tárnán át vezető uton folytatták

a mentést, de ez az ut igen veszélyesnek bizonyult, mert a bányának ez a része szenvedett a legtöbbet a robbanás miatt. A megmenekültek főleg annak köszönhetik életbenmaradásukat, hogy megtalálták a Julia-tárnához vezető utat, a Julia-tárnába pedig nagy levegőmennyiséget bocsátottak be. *Petit-Jean* mérnök még tegnap be akart hatolni a Julia-tárnán át a bányába, de ez a kísérlete nem sikerült. Az orvos, aki a megmenekülteket megvizsgálta, kijelentette, hogy a *szab és a romlott hus élvezete folytán fekélyes lés kitörésétől lehet tartani*. Az orvos reméli, hogy sikerül őket életbentartani. A megmenekültek egyike a robbanás alkalmával elesett és bányalámpáján megsértette egyik szemét. Miután a seb husz napon át kötés nélkül volt, igen rosszabbodott. A menekültek azt mondják, hogy különösen a *hideg miatt szenvedtek sokat, aludni pedig egyáltalában nem tudtak*. Egyre azt nézték, hogy mikép menekülhetnek ki. Az orvosok kénytelenek voltak a kórtermeket elsőtőlteni, mert a menekültek sehogy sem bírják a napvilágot. A menekültek és hozzátartozóik között megható jelenetek folynak le.

London, márc. 31. Nemy, az egyik kimenett, sirva ölelte meg apját és a következőképen beszélt el nehéz utjukat: A robbanástól megrémülve, futásnak eredt és e közben mintegy *vagy 50 holttestből álló halomra jutott*. Végre sikerült a tárna végére jutni, ahol *12 társára talált*, akik a tárna sarkában huzódtak meg. El voltak keseredve, amikor megtudták, hogy Nemy, akiben mentőt láttak, maga is a szerencsétlenek egyike. Nemy bátorította őket, de *nyolc napig nem merték a tárnából kimozdulni*. Nemy soha sem feledkezett meg arról, hogy zsebóráját felhuzza, úgy, hogy az idő felől mindig tájékozva volt. *Ennivalójuk nem volt. Földet, fahéjat, szóval megették mindent, a mit értek*. Hasztalan kerestek a sötétségben a beomlott romok és a temérdek holttest között mentő-utat. Egy este a lóistállóhoz értek, ahol zabra bukkantak. Ezen éltek két napig *egy félig rohadásnak indult ló husát ették*. Az utolsó napokban kisebb csoportokba oszlottak, hogy mentőutat keressenek. Az este friss levegőt éreztek. Ez öntött beléjük újabb erőt és így jutottak el arra a helyre, ahol rájuk bukkantak.

Bűnös mulasztások.

Páris, március 31. A courriéresi bányakatasztrófa 13 megmenekültje foglalkoztatja az egész sajtót és ez alkalomból a szociálista és az ultraradikális lapok megismétlik a courriéresi bányatársaság ellen intézett támadásaikat. A *Lanterne* így ír: Ha a bányatársaság kapzsiságát félretéve, azonnal erélyesen hozzáfogott a mentési munkálatokhoz, úgy sok emberélet lett volna megmenthető. A mit a szerencsétlenek odalenn minden eszköz nélkül véghezvittek, azt jól felszerelt munkások annál inkább megtehették volna. A társaság azonban kényelmesebbnek tartotta azt a kijelentést: Azok ott lenn mind halottak. A közvélemény a bűnösök példás megbüntetését fogja követelni. A *Petit République* hasonló értelemben ír. *Jaures* a következőképen ír a *Humanité*-ben: A courriéresi igazgatóság vádolni meri a sztrájkoló munkásokat. Ennek a gyalázatos komédiának véget keil vetni. Ha akadt volna egy mérnök, aki azt mondta volna a bányamunkásoknak, hogy társaik még megmenthetők, ezek érkeztek volna a segélymunkára. — A *Figaró* gyűjtést rendez a megmenekültek felsegélyezésére.

Lens, március 31. Tegnap délelőtt több mumiához hasonló holttestet hoztak felszínre. Az orvos azt állítja, hogy a mankások halála csak mintegy husz órával felszínre hozataluk előtt állott be.

Lens, március 31. *Basly* képviselő táviratilag értesítette *Sarrien* miniszterelnököt, hogy tekintettel a bányákban történő komoly eseményekre, kedden interpellálni fogja a kormányt, hogy milyen lépéseket akar a bányatársaságoknál tenni, hogy a sztrájkknak véget vessen.

Páris, március 31. A courriéresi kórház előtt őrjengve kiáltják az asszonyok:

— Adjatok nekünk férfiruhát, hadd menjünk le a Julia-aknába, *mentsük meg férjeinket és fiainkat.*

Különösen egy asszonynyal nem lehet birni, aki gyászruhában ott dög a kórház előtt tegnap óta. Az izgatottság leirhatatlan, amióta *Neny*, a megmenekültek egyike, azt mondta, hogy *okvetlenül vannak még lent elők* és amióta *ismét négy bányászt hoztak föl siralmas állapotban a lóistállóból.* A gyászoló asszonyok szidják az igazgatóságot és szemére hányják, hogy a német és francia mentők *három nappal a katasztrófa után* le akartak szállani a Julia-tárnába, de a mérnökök nem engedték őket. *Lavaux*, a bányatársulat igazgatója, viszont a sztrájkolókat okolja, mert ők hátráltatták a mentés munkáját.

Lens, március 31. Tegnap délután bocsátották a megmenekültekhez hozzátartozókat. Egy *Castelle* nevű özvegy asszony sirva borult fia mellére és kétségbeesetten kérdezte:

— Hát Jenő hol van, hol hagyta Jenőt.

Castelle nem válaszolt anyjának, csak keservesen zokogott.

Egy *Doubler* nevű öreg paraszt örömeiben nem tudott egyebet kérdezni, mint azt, hogy hideg volt-e a mélységben, majd vigasztalta fiát.

— Bizony mi is fáztunk idefönt, mondta az öreg paraszt, anyád nem is tudott eljönni, épen most adtunk el egy borjút.

A megmenekült *Doubler*, meglátván apja zsebében a kurtaszáru pipát, megörült neki, kivette és rá akart gyújtani. De ezt az orvos nem engedte meg és *Doubler* kérdésére azzal indokolta a tilalmat:

— *Nagyon sok rothadt lóhúst ettetek, az még a gyomrotokban van.*

Később azonban megengedte az orvos, hogy a betegek cigarettára gyujtsanak.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi kereskedelmi nyugdíjgyesület, mint a Magyar vaskereskedelmi alkalmasszotta, vas és fémpari tisztviselők nyugdíjgyesületének aradi fiókjá a napokban, *Kneffel* Lajos elnöklésével választmányi ülést tartott. Örömmel vették a fiókegyesület által rendezett táncmulatság beszámolóját, amely szerint a bál 215 K. 60 f. tiszta jövedelemmel záródott. A választmány a vigalmi bizottságnak, különösen annak ügybuzgó elnökének *Berla* Béla vaskereskedőnek köszönetet szavazott. A nyugdíjgyesületnek pünkösdkor, a fővárosban tartandó országos nagygyűlésére a fiókegyesület részéről kiküldték: rendes tagokul *Kneffel* Lajos elnököt és *Keppich* Zsigmond pénztarost, póttagokul *Hacker* Mór ellenőrt és *Doka* Miklós jegyzőt. A nagygyűlésre az aradi fiók választmánya két indítványt terjeszt be. Az egyik az kívánja, hogy a tagok 35 évi befizetés után nemcsak a megállapított rokkantság esetén, hanem minden körülmények között megkapják a matematikailag megállapított nyugdíj-járandóságot. A másik in-

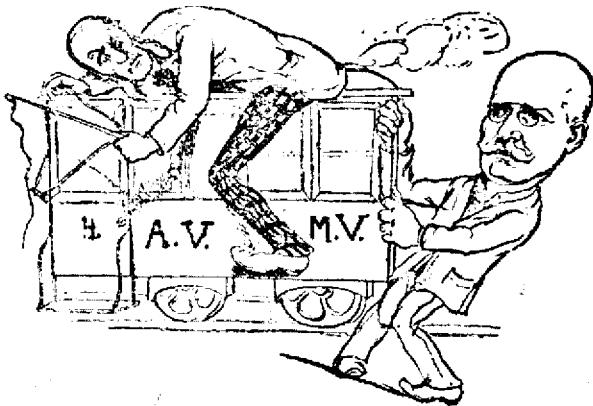
ditvány a nyugdíjgyesület címének oly értelmű megváltoztatását kéri, amely az *összes kereskedelmi alkalmasszotta* magában foglalja. E két indítvány ügyében a fiókegyesület legközelebb tagsági értekezletet tart. Vegül új tagokul föl vették *Gáza* Béla kereskedőt és *Krausz* Arnold hivatalnokot.

(*) A *Boros Beni* kör választmánya április hó 3-án, kedden délután 3 órakor saját helyiségében ülést tart. Tárgysorozat: 1. Elnök elterjesztése. 2. Igazgatói jelentés. 3. Pénztáros jelentése. 4. Tagfelvétel. 5. A hegyaljai motoros vasut átírata. 6. Indítványok.

(*) Az aradi hivataloszolók betegsegélyző és temetkezési egylete f. hó 1-én, vasárnap d. u. 8 órakor tartja rendes választmányi ülését. A tagokat pontos megjelenésre felhívja az elnökség.

(*) A *Pincér-asztaltársaság* összes tagjai felkérnek heifón f. hó 2-án éjjel 11 és 12 óra között fontos tárgyalás céljából az Erdélyi kávéház különtermében megjelenni. Az elnökség.

Népdal.

Nagy a lóvasut ereje,
A motoros nem bír vele;
Ha száz lóerőt is tesz ki,
A városba nem ereszi
Nem ijed az erős szótó,
Pesti deputációtól, —
Nem fél tőle, tőled, tőlem;
Az Avarfy versétől sem.

Péterffy Antal lemondása.

Elnökválság az aradi függetlenségi pártban

(A motoros küldöttség bonyodalmaival.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 31

Az Aradhegyaljai motoros vasut érdekében Budapestre készülő küldöttség ügye az aradi függetlenségi párt elnökválságához vezetett. Ismeretes, hogy az iparosok és kereskedők kezdeményezésére szerda délután a kereskedelmi és iparkamarában értekezlet volt annak érdekében, hogy az Aradhegyaljai motorosvasut sinei a városba bevezethetők legyenek, aminek ezidő-szerint a lóvasutnak a kormány által is elismert előjoga áll utjában. Az értekezleten azt a javaslatot terjesztették elő, hogy ez ügyben küldöttség menesztessék a miniszterelnökhöz és a kereskedelmi miniszterhez, amely a helyi érdekű vasutak bevezetésére az engedélyt kéri.

A küldöttség tervét az értekezleten Nagy Sándor dr. és több függetlenségi párttag hevesen ellenezte, mások ellenben, akik szintén a függetlenségi párthoz tartoznak, a javaslat mellett voltak, azzal az indokolással, hogy a kormány tagjaihoz menesztendő küldöttség nem fog politikai aktust végezni, hanem a város egy közérdekű ügyében terjeszt elő jogos kívánságot.

A többség a deputáció menesztését megszavazta, de ezáltal a fölkavart hul-

lámok nem csendesedtek le. A függetlenségi pártban élénken foglalkoztak az ügygel s a párt tagjainak egy része nyíltan rosszalását fejezte ki a fölött, hogy függetlenségi párti emberek a törvénytlen kormány elé deputációt akarnak küldeni, sőt abban részt is venni.

Ugyanilyen irányban szólta meg *Péterffy* Antalt, az aradi függetlenségi párt elnökét, a ki ugyan a szerdai gyűlésen nem szólalt föl, de a kiról tudott dolgok volt, hogy a kormányhoz menesztendő küldöttség tervét pártolta. E föltevést erősítette az a körülmény, hogy *Péterffy* az Aradhegyaljai motoros vasut igazgatója tagja.

Az erről kifejezésre jutott nézetek függetlenségi párti sajtóban is napvilágra láttak, — sennek következképp *Péterffy* Antal ma lemondott az aradi függetlenségi párt elnökségéről.

Péterffy Antal ma levelet intézett *Müller* Lajos dr.-hoz, az aradi függetlenségi párt társelnökéhez, amelyben kijelenti, hogy elnöki tisztéről lemond. Lemondásának indokául az őt ért támadásokat hozza föl, de kijelenti, hogy a pártnak tovább a is tagja marad s minden erejével azon lesz, hogy a függetlenségi eszmék diadalmas kodjanak. Azt nem lehet tőle rossz néven venni, hogy a város érdekeit szíven viseli, mert érzi, magát oly hazafinak, mint bárki más.

Müller Lajos dr., aki ez idő szerint nincs Aradon, holnap veszi kézhez a lemondó levelet, a melyet valószínűleg rövid időn belül a párt végrehajtó-bizottsága elé terjeszt.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Vén leányok, színmű. Este: Smolen Tóni, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Hétfő: Az őrangyal, vígjáték. Bemutató előadás. (Páros bérlet.)
Kedd: Az őrangyal, vígjáték. (Páratlan bérlet.)
Szerda: Lebonard apó, színmű. Bemutató előadás. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Lebonard apó, színmű. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Anegin, operett. Bemutató előadás. (Páros bérlet.)
Szombat: Anegin, operett. (Páratlan bérlet.)

* **Darabváltozás.** *Nyárai* Antal gyengélkedése folytán a *Koldusgróf* mára kitűzött második előadása elmaradt. *Nyárai* már tegnap rosszul érezte magát és betegsége a mai délután folyamán oly rosszra fordult, hogy nem léphetett fel. Az igazgatóság az incidens folytán a *Baccarat* című nagyszerű drámát vette elő. A színházban megjelent közönség nagy része a darabváltozás hírére beváltotta a pénztárnál jegyeit.

* **Henri Bernstein új darabja.** Mint fővárosi tudósítónk jelenti, pénteken mutatják be a Nemzeti Színházban a *Baccarat* szerzőjének, *Henri Bernstein* nak nagy érdeklődéssel várt új darabját, a *Le bercail* című színművet, amelyet magyarra *Abrányi* Emil fordított *A fészol* címen. A darab főszerepeit K. Hagyesi Mária (Evelin), Mihályfi (Landry), Odry (Jaques), Gyenes (Bosquet), Gabányi Árpád (Belgrain), Pethes (Ange), Vizváryné (Julie), Paulay Erzsébet (Isabella), Várady Aranka (Geneviève), Nagy Ibolya (Róza), Szalayné (Lomrayné), és a kis Izsáki Margit fogják játszani.

* A Színház és élet e heti száma a színházi aktualitásokon kívül a következő érdekes tartalommal jelent meg: Kezz Alfréd: A francia színjáték (Antoine és Sarah Bernhardt képeivel), Szineszváros virágvasárnap (Ursus csevegése 3 csoport fel-

vétellel), Aforizmak (Szozer Ilonka). Mikor szerelmem a színházban volt. (Vágó Géza tárcája.) Bohém mesék (Bokor Imre.) Színházi tréfák és karcolatok. A lapot Tanay Frigyes, Tapolczay, Kiss Irén, Csaki Irén, Rózsahegyi Kálmán, Fényes Samu stb képei díszítik. Előfizetés ár negyedévre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Baross utca 59.

Sherlock Holmes Tokányéknál.

Arad, március 31.

II.

(Dr Watson, Sherlock Holmes hű kísérője és krónikása, e keletet írja a nagy detektív aradi kirándulásáról.)

Vasárnap délután 4 óra 45 perckor kopogtatott be a távirathordó Backer-utcai kis lakásunkba és átadta Sherlock Holmesnak mr. Tokány I. második sürgönyét, melyben barátom

távirati felszólítására körülményesebben közölték velünk az érdekesnek ígérkező esetet.

— Olvassa Watson, — szövege Sherlock Holmes és miután átadta nekem a sürgönyt, ő maga hanyat dőlt karosszékeiben és rágyújtott egy cigarettára.

Eloolvastam a táviratot, de nem tettem semmi megjegyzést reá, mert láttam, hogy barátom mély gondolatokba merülve, már szövegét kezdte az aradi bűneset szövevényes szálait, s nem szereti, ha ilyenkor háborgatják. Vagy egy óra hosszáig gondolkozott, majd hirtelen felemelkedett székeből, s arcáról egy pillanat alatt eltűntek a barázdák, ami annak a jele szokott lenni, hogy a rejtély megoldásához közel jár.

— Nos Watson, van-e sok paciense? — kérdezte tőlem meglehetősen hangon.

— Nincs egy se. — Feleltem én meglehetősen hangon.

— Akkor tehát velem jön Magyarországra. Reggel 4 óra 12 perckor indulunk. Helyes?

— Helyes. — Feleltem én, aki innen onnan nyolc esztendeje már, hogy részt veszek barátom minden nevezetesebb vállalkozásában.

— Gondoskodjék reá Watson, hogy a két darab tizenkét lövetű revolveren kívül ne hiányozzék uti bőröndünkben néhány kilogramm kétszer-sült és egy pár tucat konzerv-doboz se, mert egyrészt tudnia kell, hogy Magyarországra a batyárok hazája, ahol a benschüttek üres óráikban az odavetődött idegek skapirozásával üzik el unalmukat, másrészt pedig sajnos gazdasági szokásaik folytán arra szeretnek kényszeríteni mindenkit, hogy velük együtt paprikát és nyers húst egyéik. Megértett Watson? Tehát 4 óra 12 perckor levestudi pályaudvarnál!

Hétfőn reggel indultunk el London ködös levegőjéből s mivel utközben némi pihecsőt tartottunk, pénteken déli 12 órakor robogott be vonatunk az aradi pályaudvarra. Amikor az egyik határállomásnál Magyarországra területére léptünk, rögtön elővettük revolvereinket és minden eshetőségre készen rajtuk phemettük kezeinket, de hagyományos szerencsénk, úgy látszik velünk maradt, mert a jó angol fegyverekre megérkezésünk percéig szükség nem volt.

A vonatról ruganyos léptekkel szálltunk le s a pályaudvar előtt készen álló tramvay felé indultunk. Mielőtt azonban beszállhatunk volna, egy hosszú kabátos férfi állt elémt és ünnepélyes hangon tudatta velem, hogy ő mr. Mülek lovasuti igazgató, aki étesülvén jövetelünkről, illendőnek találta, hogy egy külön kocsi bocsásson rendelkezésünkre, dacára annak, hogy a tramvay társaság az idén csak az évi percent osztalékot fizetett. Mr. Mülek

meleghangú üdvözlő beszédet intézett hozzánk s miután röviden kitért a magyar birtokok parcellázása körüli nehézségekre s a nép halátlanságára, elnézésünket kérte, hogy a helybeli függetlenségi párt tagjai közül egyedül ő jelent meg, de e körülményt azzal az elítélendő tényvel mentegette, hogy a párt többi tagjai deputációba járnak a lovasut ellen.

Sherlock Holmes bámulatra méltó nyugodalommal hallgatta végig az ismeretlen gentleman szónoklatát s mielőtt mr. Mülek beszélt, redőbe vont homlokáról láttam, hogy barátom valami érdekes meglepetésben fog részesíteni bennünket. Föltevéseimben nem is cselődtem, mert mikor véget ért az üdvözlés, Sherlock Holmes nyájasan kezét nyújtott a bő beszédű gentlemannek s így szólt:

— Nagyon szép figyelem a lovagias magyar nemzettől, hogy olyan előkelő férfiut küldött ki, fogadtatásunkra, aki korábbi éveiben nemcsak bank igazgató volt, hanem országgyűlési képviselő is. Nagyon csodálom azonban, hogy kerületében nem választották meg önt újra mr. Mülek.

Sherlock Holmesnak e bámulatos biztonssággal tett kijelentése mély benyomást tett reánk.

— De hát honnan tudja ön mindezeket? — kérdezte csodálkozásából némileg magához térve mr. Mülek.

— Gyerekség az egész, — szövege sárga purzicsán dohányból cigarettát sodorva Sherlock Holmes. — Ez az én mindennapi módszerem. Ön a birtokok parcellázásáról beszélt, s én, aki az utóbbi napokban behatóan tanulmányoztam a magyarországi viszonyokat, tudom, hogy önöknél főleg a bankok foglalkoznak parcellázással. Ebből mindjárt sejtettem, hogy ön bankigazgató. Mikor aztán fejtegetései során e gazdasági akció sikertelenségéről panaszkodott, akkor tisztában voltam vele, hogy az ön bankja megbukott. Azért mondtam tehát, hogy volt bankigazgató. Ami pedig azt illeti, hogy országgyűlési képviselő volt, az egészen kézen fekvő dolog. Aki annyit és oly hosszan szeret szónokolni, mint ön, az csak országgyűlési képviselő lehet. De hogy a kerületében nem választották meg újra, azt abból sejtettem, hogy a nép halátlanságát annyi keserűséggel hangoztatta.

— Az ön logikája csodálatra méltó, Sherlock Holmes, fakadtam ki önkéntelenül, aki pedig az alatt a nyolc év alatt, amióta az Afgán háborúból vissza tértem Londonba, nem egy rendkívüli példáját tapasztaltam annak az éleselmjűségnek, mely felett barátom rendelkezik.

Félórai kedélyes kocsikázás után megérkeztünk szállodai lakásunkba. Utközben örvendősen tapasztaltuk, hogy ebben a Balkán- városban angol szokások honosodtak meg. Láttunk az utcán egy urat, kísérők azt mondta, hogy mr. Kocsisnak hívják, ez az ur szakasztott mása annak a londoni bookmakernek, aki a múlt év áprilisában olyan nagy szerepet játszott a breedami motorirózt megalakításánál. Láttuk egy orvos kollegámat, mr. Dr. Avarffy, aki e keleti városban nem reméli járművel: egy egészen modern automobillal prüszköt végig az utcán. Kísérőnk elmondta, hogy ez az ur a legtekintélyesebb angol flegmával szokta ráadni a kartársaira, hogy ők nem orvosok, hanem született bifstek. S miután még elmentünk a mr. Sugar angol szabó boltja előtt, megérkeztünk a fent említett szállodába. A hotel portása bizonyára azért, hogy otthoniasan érezzük magunkat, angol hidegvérrel fogadott bennünket, úgy hogy a podgyásznkat is sajátkezűleg kellett felvinni a szobánkba.

Elhelyezkedtünk új otthonunkban. A szoba az első tekintetre elég barátságosnak látszott, s nem is késtem efeletti örömmömmek kifejezést adni Sherlock Holmes barátom előtt.

— Watson, Watson, szövege az utóbbi, miután fürkésző tekintettel körülnézett a szobában, azt hittem, gyakorlottabb szemem van önnek.

— Miért? — kérdeztem kissé szőgyenkezve, mert éreztem, hogy Sherlock Holmes első látása valami

olyasmit fedezett fel, ami az én megfigyelésemet elkerülte.

— Hát nem látja ezt a két ajtót a szoba két ellenkező oldalán?

Va'óban ekkor vettem észre, hogy szobánkba a folyosóra eső bejáraton kívül még két ajtó vezet.

— Tudja-e Watson, mit jelent ez? — kérdezte barátom nyomatékkal.

— Nem, feleltem én, nem tudom.

— Nos hát ez azt jelenti, sugta egészen közel hajolva hozzám Sherlock Holmes, hogy jobbról is van még egy szoba, meg balról is.

Eppen elmerülni készültem a barátom logikája feletti csodálkozásába, amikor a jobboldali szobából gyanus zaj ütötte meg füleinket.

— Hallotta? Fordultam kérdő tekintettel Sherlock Holmes felé.

— Hallottam, szövege ez, de most jó lesz csöndesen viselednünk egy darabig, hogy szomszédaink észre ne vegyenek bennünket.

S ezzel mindkettőnk letelepedtünk a padlón fekvő perzsa szőnyegre, melynek keleties rajzai voltak ugyan, de amelyről Sherlock Holmes rövid magyarázat után mihamar bebizonyította, hogy az anin felettes gyatra perzsa-utánzatnál nem egyéb.

A jobboldali szobában eközben mind sűrűbben ismétlődtek a gyanus hangok és mozdulatok. Néha halk zuhogásokat hallottunk, mintha valaki pusztítani kezdett volna egy szekrényt, vagy egy asztalt. Közben négy vagy öt ember értelmetlen szavakat mormolt. Aztán csönd lett egy darabig. Majd újra kezdődött a tompa zuhogás és reá olyanforma zajt hallottunk, mintha ezüst, vagy arany pénz elvetsnának az asztalon.

— Mi lehet ez? — kérdeztem aggódó arccal Sherlock Holmesétől.

— Találja el Watson. — Felelt barátom azzal a tökéletes nyugalommal, mely az ő egyéni sajátossága s mely egy pillanat alatt meggyőződött róla, hogy ő már tisztában van a helyzettel.

— Azt hiszem, betörők dolgoznak odaát.

— Nem Watson, nem betörők, hanem sokkal veszedelmesebb emberek. Addig is azonban, míg teljesen rendbe szedem következtetéseimet, szeretném, ha a hamis perzsa szőnyeget tanulmányozná s nem zavarna.

Szót fogadtam. Vagy másfél óráig ültünk egymás mellett anélkül, hogy csak meg is moccantunk volna. A felelmetes zaj pedig nemcsak hogy meg nem szűnt, de rövidre megkezdődött a baloldali szobában is. Ugyanaz az ijesztő, tompa ütögetés, ugyanazok az értelmetlen hangok, ugyanaz a gyanus pénzcsörgés. Sherlock Holmes arcába néztem s tisztán kivettem, hogy egyik fülével a jobboldali, másik fülével pedig a baloldali szobában történőket kíséri figyelemmel. Végre megszóalt:

— Tudja-e Watson, hogy mi egy bünbarlang keleti közepére jutottunk?

— Mindjárt gondoltam, feleltem halkán, de nem minden büszkeség nélkül, mert hiszen beépésünk után rögtön megmondtam, hogy a szomszéd szobában betörők dolgoznak.

— Tudja kik vannak itt a mi szomszédágunkban? — kérdezte tőlem Sherlock Holmes.

— Föltevéseimet már megmondtam.

— Téved. A két szomszéd szobában nem betörők dolgoznak, hanem pénzhamisítók. Ön természetesen nem tanulmányozta a magyarországi viszonyokat, s nem tudja, hogy itt az ország délvidekén üres óráikban pénzhamisítással foglalkoznak a benschüttek. Az a tompa zuhogás nem egyéb, mint a pénzcsináló masina sajátságos zörgése, az értelmetlen mormolás a tolvajnyelv magyar jargonja, az ércsörgést pedig a kész hamis pénz okozza, amint a gépből kiszedik.

— Holmes, szövege bámullatva, ön ma földmulja önmagát.

— Csak semmi dicséret Watson, tudja, hogy

nem szeretem az ilyesmit. Inkább nézze meg, hogy rendben van-e a revolvere.

— Rendben van, — feleltem elszántan.

— Akkor törjék be az ajtót, sugta fülembe Sherlock Holmes. En a jobboldali, ön a baloldali ajtót töri be. Megértett?

— Meg.

— Akkor munkára!

Barátom egy kézmozdulatra mindketten fölugrottunk az anilines perzsa szőnyegről és egy elszánt rehammal neki döntünk a két ajtónak. Hála közismert atléta természetünknek, az ajtók engedtek s egyszerre törtünk be a szobákba én balról, barátom jobbról.

— Tíz a besszer! Husz a blind! Hangzott az egyik szobában.

— Sláger! Apré! Hangzott fel a másik szobában.

Az asztal körül mindkét helyen négy-öt, részint borotvált, részint borotvátalan arcú férfiu ült, akik tulipánt viseltek a gomblyukaikban és annyira el voltak merülve munkájukba, hogy szokatlan módon történt bejövetelemlünket észre sem vették.

En a helyzet látára rögtön visszafordultam közös szobánkba, ahol már ott találtam Sherlock Holmest.

— Tévedtök, szóltam barátomhoz, megnyúlt ábrázattal.

— Ön tévedhetett, felelt ez ismert nyugalmaival, de Sherlock Holmes nem szokott tévedni soha. Mondja inkább úgy, hogy a szomszédaink tévedtek. Mert mi lehet az egyéb, mint tévedés, vagy jobban mondva eltévelyedés, amikor felnőtt emberek világos nappal kártyához ülnek, hogy elayerjék egymás pénzét?

— Nem gondolja Sherlock Holmes, kérdeztem akadozva, hogy ez egy kis szótéma az ön részéről?

— Nem. Felelt barátom azzal a biztonsággal, mely csak az olyan nagy elmék sajátossága, amilyen az övé. Hanem tudja mit Watson, folytatta redőkből vont homlokkal, ön üljön le ismét az anilines perzsa szőnyegre és fektesse maga mellé forgópisztolyát.

Szó nélkül engedelmessékedtem. Sherlock Holmes a következő pillanatban már benn termett a baloldali szobában. En pedig elkezdtem tűnődni szótlannul, gondolataimba merülve. Eszembe jutott a kis Backer utcai közös lakásunk, házfőzetőnőnk a jó Hudson asszony, néhány régebbi kalandunk, a görög tolmács, a csehországi rejtélyes eset, a sárga álarc, a sötét kutya és a többi kedves emlékek. Este volt, mikor Sherlock Holmes visszatért hozzám.

— Ne én már minden reményemet elvesztettem, hogy valaha még viszontláthatom önt, kedves Holmes, fakadtam ki nyugtalankodva.

— Jó önnek, felelt barátom határozott hangon, mert ön csak a reményét vesztette el, de én a pénzemet.

**

Előléptetések a Máv.-nál.

(Az állászték és hivataloszlók.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 31.

A magyar államvasutak régen várt előléptéseinek első sorozatát ma publikálták. A tisztviselőket megelőzik a sorrendben a kisebb alkalmazottak: az állászték, a szolgák és az őrszemélyzet. Megállapítható, hogy az új kinevezések, mint a magasabb fizetési fokozatokba való előléptetések ezuttal igen széles terjedelműek s ennél fogva bizonyára örömet és megnyugvást fognak kelteni a Máv. alkalmazottai körében.

Hivatalos helyről kapott adatok alapján közölhetjük, hogy a Máv. aradi üzletvezetőségének területén az állászték létszámában a következő kinevezések és előléptetések történtek:

Előléptetések és kinevezések.

Az állászték III-ik fizetési osztály 2 fokozatából ugyanazon fizetési osztály 1 fokozatába 1906 évi május hó 1-ével előlépett: Hoffmann Vencel mozdonyvezető.

A III-ik fizetési osztály 3-ik fokozatából ugyanazon fizetési osztály 2-ik fokozatába 1906. évi május hó 1-ével Liszany Vince és Magyar Vilmos mozdonyvezető, Dó Ferenc és Friedl József főkalauz, Somló Antal, Kiss András, Horváth Béla, Nik József, Hasznos Mátyás és Horváth József mozdonyvezető, Kiss János István állomásfelügyelő, Pászti Mihály és Nemes Gyula mozdonyvezető, Tóth Imre, Barth Lajos, Hegedüs Antal, Káplán Mihály, Varga Karoly és Gál Imre főkalauz, Hoffer Gyula raktárnok, Csokányi József, Polgár Antal, Jenel Mihály és Imberus Janos főkalauz, Egri Pál állomás felügyelő, Fagó András állomás előjáró, Farkas András állomás felügyelő, Solyosi Imre raktárnok, Kozma Alsós, Tari István, Orlovsky János, Balcznay László, Szendrői Albin, Kemény János és Sallai Sándor mozdonyvezető, Nánási Izsák állomás felügyelő, Crist Mihály és Svábi Gyula állomás előjáró, Pataki Ferenc főkalauz, Balaton Mihály mozdonyvezető, Szász Lajos, Dinszki Sámuel, Juhász József, Adorján Jenő, Kovács László, Tóth Miklós, Sági Antal, Fehérvári Sándor, Réti János, Juhász Bálint, Váoczy András, Bardán János, Kövesdi Gyula, Gábor János, Török János, Szabó Mihály I., Kovács István, Simon Ferenc, Füle János, Fátos Bálint, Zenser Antal és Kovács János László főkalauz, Petneházy Miklós állomáselőjáró, Madzag Ignác főkalauz, Téglás István, Huszeri József, Szabari Győző, Mikó István, Seinhardt Farkas, Vajda Lajos, Nagy József és Lőkös János, Vidéki Ferenc, Jánó István, Bányai István, Pleva Miklós, Hölzel Rózsa, Somogyi A. Vilmos, Papp József, Bohus György, Klavinyi György, Lederer Lajos, Ungváry Kálmán, Pál István, Kánya Lajos, Varró László, Kovács Antal, Tolnai György, Gál Domokos, Pászti János, Daruvári Károly, Erdélyi Tivadar, Adám Miklós, Tardai Árpád, Balogh József, Tapasztó Lajos, Égető Ernő, Kiss Barabás, Flegler Emil, Bethlendi István, Konkoly István, Engländer Lajos, Sarkadi László, Dálnoki Kálmán, Nagy Bálint, Takáts János, Vannay Károly és Bánfi György.

A IV. fizetési osztályból a III. fizetési osztály 3. fizetési fokozatába kinevezetett 1906. május hó 1-ével: Petényi János kalauz, Bácskay Mátyás, Dálnoki György, Gecsei Lajos, Babos Imre és Pieszu László állomásfelügyelő.

Kinevezések.

A szolgái I. sz. fiz. osztály 1. fiz. fokozatából az állászték III-ik fiz. osztály 2-ik fiz. fokozatába kocsivizsgálóvá kinevezetett 1906. évi április hó 1-től: Dinezer Károly vizsgálatos.

A szolgái II. fiz. osztály I. fiz. fokozatából az állászték III-ik fiz. osztály 3. fiz. fokozatába kocsivizsgálóvá kinevezetett 1906. évi április hó 1-től: Ormai Alajos vizsgálatos.

A szolgái létszámában levő alkalmazottak közül minőségiből az állászték IV-ik fiz. osztályba mozdonyvezetővé kinevezetett 1906. évi április hó 1-től: Ferenczi Ferenc, Bankó Sándor, Brinsky Miklós, Trenka Ferenc, Hirs Gyula, Aczél Száva, Demeter Péter, Maccsnini József, Morár János, Erdel Béla, Deák Béla, Brádi Zsombor, Tanasie Jakab, Tóth József, Cs. Sebestyén Mátyás, Szatmári Miklós, Lipiák László, Pavanics Sándor, Ujvári Nándor és Székely Mihály Béla alkalmazottak.

A szolgái létszámában levő vonatmálházól minőségiből az állászték IV-ik fiz. osztályba kalauzá kinevezetett 1906. évi április hó 1-től: Kasper Gyula, Vanner András, Rigó Mihály, Zakár Mihály, Varga Sándor, Zámorai József, Mészáros Sándor, Kovács Antal, Káviar Ferenc, Magyar Adolf, Prarnovszky, Opavszky Lajos, Mácsai Zsigmond, Rónai István, Rácz Mátyás, Kovács József, Darabos Imre, Borsó János, Nagy Antal, Marián Demeter, Fodor Imre, Bancsu György, Kvasz György, Tóth Károly Imre és Bőhm Móróc vizsgálatosok.

A szolgák sorában az aradi üzletvezetőség területén magasabb fizetési fokozatba kinevezettek és előléptek 34-en: kapusok, váltórők, lakatosok, értesítők, fűtők, stb. Az őrszemélyzet létszámában 103 pályabr részesült előléptetésben.

A király manifesztuma.

A vezérőrbizottság tiltakozása

(Fejérváry Bécében.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 31.

Politikusok beszélnek, hogy Fejérváry Géza báró miniszterelnök e hét valamelyik utolsó napján Bécsbe utazik a királyhoz. A miniszterelnök ekkor fogja előadni az uralkodónak a kormány előterjesztését abban a kérdésben, hogy mi uton-módon kellene a királynak a választások el nem rendelése dolgában kibocsájtandó manifesztumát publikálni, hogy az a nép széles rétegeihez is eljusson.

Manifesztum és minisztervátozás.

Bécsből táviratozzák: A királyi manifesztumot, melyben a választások elhalasztását tudatják a nemzettel, április 3-án teszik közzé a hivatalos lapban. A hivatalos lap közlésével egy időben plakáton is kifüggesztik a manifesztumot.

Ugyanezen forrás szerint a hivatalos lap április 4-iki számában fog napvilágot látni Kristóffy József belügyminiszter fölmentése és ezzel egyidejűleg Rudnay Bélának belügyminiszterré való kinevezése.

A vezérőrbizottság tiltakozása.

A királyi manifesztummal valószínűleg egyidejűleg fog megjelenni a vezérőrbizottság tiltakozási szövege. Ennek szerkesztésére kiküldték Andrássy Gyula grófot és Apponyi Albert grófot s a manifesztum már kész, a fővezérek tanácsában már elő is terjesztették, csupán a vezérőrbizottság plenumának ratifikálására vár. A hét elején ez is megtörténik és ha csak mód lesz rá, akkor a vezérőrbizottság a választást egyidejűleg hozza nyilvánosságra a király manifesztumával.

Kossuth Ferenc betegségéből teljesen felépült s ma már lakását is elhagyhatta.

Zalamegye autonómiáját felfüggesztették.

Zalaegerszég-ről táviratozzák: Szulkykóvsky Dezső királyi biztos ma mutatkozott be Zalavármegye rendkívüli közgyűlésén. — A közgyűlésen csupán négy bizottsági tag volt jelen, akik előtt a királyi biztos felolvasta kinevezetését, majd kijelentette, hogy a törvényhatósági bizottság, a közigazgatási bizottság és az összes megyei választmányok és bizottságok működését, szóval a megyei autonómiát felfüggeszti.

ÓVÁS!

Figyelem!

Figyelem!

Saját érdekében intünk

mindenkit.

Vigyázz, ha jön a dátum!

Óvakodjunk a rossz

élcektől!

Nincs bizalom! Mindenki gyanus, a ki él!

Ügyelni, polgárok!

Ma van

április elseje!

Figyelem!

Figyelem!

HIREK.

Fuccs!

Arad, március 31.

Bártfán ezentul vigan fognak lovacskázni. A ferbli, a makaó, a bakkarat tanyát út a honi fürdőkhöz s lévén épen honi iparról szó, a honi esöndesben kedélyesen fogják az üdülők és üdültek egymás pénzeit zsebre rakni.

Fővárosi távirat jelenti, hogy a magyar balneologusok *Bókay Árpád* dr. egyetemi tanár elnöklésével ma délelőtt kezdtek meg két napra terjedő, XVI-ik országos kongresszusukat a Budapesti Orvosegyesület helyiségeiben. A kongresszus megnyitása előtt a *Balneologiai Egyesület* gazdasági osztálya tartott értekezletet, amelyen *Smialowsky Valér* dr. volt orsz. képviselő, előadó javaslatára kimondották, hogy a *szerencsejáték fürdőhelyeken*, külföldi minták — esetleg a francia fürdőkben divó mód szerint — engedélyezendő, de menopolizálva a fürdők öszérdeke javára akként, hogy megfelelő korlátok és biztosítékok mellett az ebből folyó jövedelem a magyar fürdők hitelének tartalékalapjára fordíttassék.

Megszületett tehát a megváltó eszme, amely a magyar fürdők örületés fellendülését fogja maga után vonni. Lehet ezután drága a hotel, gyatra a kiszolgálás, kevés a kényelem: mind ezen segít a blatt, amely ápol és eltakar. Nem kell ezután reklám: a esz és a nyereségvágy együtt nyer kielégítetést a kovásznai iszapban. Az inhaláló kurát és a huszonegyet egy recipén rendeli az orvos. Heuréka, heuréka, eljött végre a mi napunk is és özőnlenni fog a pénz az idegen zsebekből. Hol a játékosok zsebébe fog özőnlenni, hol a fürdőtulajdonosokéba.

Hogy azonban komolyan beszéljünk: ez a trükk nem fog egyrészt bevágni, másrészt pedig nem is szabad bevágnia. A cél — azt mondják — szentesíti az eszközt. Tehát tessék teret nyitni a legerkölcstelenebb vagyonszerzési módnak, hadd virradjon a magyarnak is. Kártya, rouge et noir, trente et quarante kell hozzá, hogy lábbaálljon a nemzet s fellendüljenek a magyar fürdők. A szabadalmazott utonállás veszélye ez a gondolat, romlása annak a jó birnek is, amelyet a magyar fürdők gyógyhatásuk révén és drágaságuk, kényelmetlenségük dacára is megszereztek. A játékbankok révén a gyors vagyonhullámozás és a banknak biztosított nyereség bizonyára megijó ugyan, de egyúttal a féltő gonddal örzött és közerkölcstnek nevezett valami elvonul más tájakra.

Az idegen fürdőkre utalnak a balneologusok. A példa kitünő, de nem találó. Az idegen fürdőkben a kártyán és szerencsejátékon kívül figyelmes

kiszolgálást, paradicsomi kényelmet, előzékenységet és a mi fürdőinkhez képest szembeötlő olcsóságot is találhatni. Ott a fürdő a fő, a játékbank a mellékes. Nálunk megfordítva lenne.

A tervbe — szerencsére — még más forumok is beleszólnak. És hiszszük, hogy mikor arra fog kerülni a sor, hogy a jövő évi balneológiai kongresszuson a játékbankok létesítése és a szerencsejáték engedélyezése tárgyában indított akcióról fog beszámolni az előadó: teheti ezt röviden és stilszerűen ezzel az egy szóval:

— Fuccs!

— **Péter király lemondása.** Bécsből táviratozzák: Ma délben hirtelen futott, hogy *Péter király lemondott trónjáról.* A szerb követségen a lemondásról nem tudnak semmit.

— **Az április havi közgyűlés.** A város törvényhatósága tudvalevőleg a hónap második szerdáján szokta megtartani rendezett havi közgyűlését. Minthogy azonban április második szerdája április 11-ére esik, amely nap törvénybe iktatott nemzeti ünnep, a városi tanács, *Vásárhelyi Béla* főispán rendelkezése folytán, az április havi közgyűlést *április 10-ére* keddre tűzte ki. Ha ezen a napon a közgyűlés tárgyai nem tárgyalhatók le, úgy a közgyűlést április 12-én fogják folytatni.

— **Motoron Aradtól—Milanóig.** Megirattuk, hogy az *Arad Csanádi Egyesült Vasutak* igazgatósága hetven lóerejű benzin-elektromos motoros kocsiját próbamenetképpen saját vonó erejével *Aradról* — Budapest, Bécsen, Cormonson át — *Milanóba* küldi, az ottani nemzetközi kiállításra. Az érdekes próbamotor *hétfőn* reggel indul el Aradról.

— **Az aradi huszárok szemléje.** Vártesi *Weiss Ernő* vezérőrnagy, a temesvári 7. lovadandár parancsnoka hétfőn délután Aradra érkezik. A vezérőrnagy kedden s szerdán szemlélt tart a 12. huszárezred aradi osztálya és a 2. huszárezrednek aradi pótkerete főjét.

— **Pör Klotild főhercegnő ellen.** *Budapestről* táviratozzák: *Ebers Lajos* dr., a cirkevéncai fürdő volt bérlelője ma 790,000 korona erejéig keresetet adott be a budapesti I—III. kerületi járásbírósnál *Klotild* főhercegnő és az elhunyt *József* főherceg többi örökösei ellen. *Ebers* ugyanis 1901-ben kibérelte a fürdőt és az abban levő szállodát s háromezer korona költséggel átalakította vizgyógyintézeté. A kereset szerint, amikor a főhercegi jószágigazgatóság látta, hogy az intézet és fürdő nagyon föltendül, a szerződés azon pontjára támaszkodva, hogy a fürdő eladása esetén a szerződés felbontható, kitétték *Ebers* a bérletből azon ürügy alatt, hogy *Klotild* főhercegnő megvette a fürdőt. *Ebers* most megtudta, hogy a fürdő még mindig *József* főherceg nevében van telekkönyvezve és ezért 300,000 korona visszatérítéséért és 490,000 korona elmaradt haszonért bepörölte az örököseket.

— **A művésznek nem árusíthatnak virágot.** *Budapestről* táviratozzák: *Rudnay Béla* királyi

biztos ma értesítette *Rózsavölgyi Gyula* helyettes polgármestert, hogy a tanácsnak azon határozatát, melylyel a *Népszínház* művésznőinek utcai virágárusítását engedélyezte, fölfüggeszti. A királyi biztos fölfüggesztő rendeletére az adott okot, hogy a művésznők a virágok árusítását *politikai célokra* akarják fölhasználni.

— **A bihari alispán aradi tanulmányt.** *Miskolczy Ferenc* dr. bihari alispán, *Wallner Odön* vármegyei t. főügyész, *Fráter Imre* dr. vármegyei közokmányi igazgató főorvos és *Szántóré* Endre közokmányi gondnok holnap Aradra érkeznek. Az utazás célja az aradi közokmányi sikerral alkalmazott „házi élelmezési rendszer” tanulmányozása, mely meghonosításra vár a bihari közokmányi igazgatóval.

— **Ujabb felebbezés a hivatalos órák ellen.** A városi hivatali hivatalos órák ellen ma *Fényes Kálmán* dr. és társai újabb felebbezést nyújtottak be *Institóris Kálmán* polgármesterhez. A felebbezést *Kétezeröttszáz* aradi polgár írta alá. Ez a felebbezés immár a harmadik, a törvényhatóság által hozott határozat ellen. A három felebbezést összesen *háromezerhatszáz* polgár írta alá.

— **A hegyaljai motoros bejárása.** Az arad-hegyaljai motoros vasut vonalának közgazgatási bejárására alakult négyes bizottság ma a *radnai* vonalon folytatta a bejárást. A bizottságnak nem volt kifogása az ellen, hogy a motoros vasut fűtőházát a Máv. radnai állomásának raktárával szemben levő *Pellegrini József* tulajdonát képező üres telken építsék fel. A rendező-állomást is ezen a helyen létesítik és innen külföldi vágány fog a Máv. vonalába vezetni. A motoros vasut állomása a megállapodás értelmében a radnai Erzsébet-téren lesz.

— **Botrány a népszínházban.** *Budapestről* táviratozzák: Egy fővárosi estilap „*Uri statisztikák a Népszínházban — a színpad mint orfeum*” címek alatt azt a feltűnést keltő hírt közli, hogy a Népszínházban a tegnapi este előadásán több mulatni vágyó fiatal mágnás és dzsentri a „hecc” kedvéért statisztika szerepeket töltött be. A színpadon az uri közreműködők bőkezűségéből valóságos folyt a pezsgő és az egyik jelenet dorbézolására orfeummá sülyesztette a magyar népszínműirodalomnak szentelt csarnokot. A nevezett lap a színházban uralkodó egyéb botrányos állapotokról is lerántja a lepet amelyek csak az igazgató gyöngeségére és az ellenőrzés lanyhaságára vezethetők vissza.

— **Bírói kinevezés.** A király *Illés József* dr. igazságügyminiszteri titkárt a gyulai törvényszékhez bíróvá nevezte ki.

— **Eljegyzés.** *Seelinger M. Andor* aradi jóbiru, ismert cipészmeister ma tartotta eljegyzését Nagyváradon *Moskovics Erzséka* urhölgygyel, *Moskovics Farkas* nagyváradai cipőgyáros, törvényhatósági bizottsági tag nővérevel.

— **Wahrmann Ernő párbaja.** *Nézzában* tegnap *Magin*, a Párisban élő ismert német financier és sportsman és *Wahrmann Ernő* párbajt vívtak. Mind a ketten tagjai a nizzai „*La méditerranée*” klubnak. *Wahrmann* csekélység miatt provokálta *Magin*t. A segédok pisztoly, majd kardpárbajban állapították meg. Többszöri eredménytelen golyóváltás után kardpárbajt vívtak bandázs nélkül. Az első távirat azt jelentette, hogy *Wahrmann* súlyosan megsebesült, de sebe nem életveszélyes. Ma érkezett újabb sürgöny azonban hírt hozza, hogy

Építészeti és mérnöki ügyekben felvilágosítással szolgál.

Vázlatterveket

díjmentesen küld.

NIGA JÁNOS

műépítész irodája

ARAD, JÓZSEF FŐHERCEG-UT 1. SZ.

(a városházzal szemben.)

É fogad a magas építés körébe tartozó és mindennemű

irodai munkálattal,

am tervek, tervezetek, költségjegyzékek elkészítését, művezetés, elszámolás, felülvizsgálat végzését.

Wahrmann Ernő állapota olyan válságos, hogy *katasztrófától tartanak*. Segédei, *Rohonczy Lőrinc* és *Gottier* gróf állandóan mellette vannak.

— **Bonts Döme** nagybeteg. Mint részvétellel értesülünk, **Bonts Döme** aradi kir. közjegyző, az aradi közjegyzői kamara elnöke súlyos betegesen fekszik lakásán. Kezelő orvosa, **Vas Sándor**, tegnap konziliumot is tartott fölötte két másik orrossal, ma azonban ismét jobban érezte magát a beteg. **Bonts Döme**t aggkori gyöngeség tette betegg, de remélik, hogy szívós természete ismét helyreállítja egészségét.

— Egy félbemaradt párbaj. *Makó*-ról táviratozzák: **Cseresnyés János** főispáni kinevezése alkalmával **Kiss Pál** dr. ügyvéd, a *Makói Újság* szerkesztője sértően nyilatkozott **Cseresnyés** társaságáról. Emiatt **Böhm Andor** és **Iritz Hugó** levélben megtámadták **Kisst**, aki erre mind a kettőt provokálta, a csendőrség azonban megakadályozta a párbajt. A makói járásbírósa ma **Kisst** öt napra, **Böhmöt** és **Iritzet** pedig egyenként 8-8 napra államfogházra ítélte, párbajvidalra való kiállítás miatt.

— Az aradi Kossuth szoborra a szegénytanulókat segítő egyesület gyűlésében **Friebeisz Miklós** ivén **Schader Mária** 40 koronát adományozott. A szegénytanulók egyesületének gyűlése ezzel 2740 koronát tesz ki.

— A Polgárt ismét elkobozták. *Budapest*-ről jelentik: A *Polgár* című napilapot a rendőrség ma ismét elkobozta. Az ügyészség *Mikor a parazita bög...* című vezércikket rekriminálta, melyben a büntetőtörvénykönyv 178. §-ába ütköző, a király törvényes joga elleni lázítás vétségének jelenségeit látja. Tegnap ugyancsak a Polgárt ugyancsak azért kobozták el, mert vezércikkében a Btv. 178. §-ába ütköző, a király törvényes joga elleni lázítás vétségének jelenségeit látta fenforogni. Az elkobzási rendeletet **Tury** rendőrfogalmazó hajtotta végre. A lapnak egyetlen példánya sem jutott el a vidékre s Budapesten már reggel hetedfél órakor összeszedték az összes található lappéldányokat.

— Halálozás. **Röder Adolfné**, **Röder Adolf**-nak, az aradi Neuman testvérek cég gyárvezetőjének neje tegnap este nyolc órakor, váratlanul meghalt. Otvenhárom éves korában, 19 évi házasság után érte a halál, a mely a gyár tisztviselői között őszinte részvétet keltett. Vasárnap négy órakor temetik.

— A királyné és a diákok. Stuttgartból írják a következő érdekes történetet: Mikor a württembergi királyi pár legutóbb **Debenhausen**-ben tartózkodott és a királyné egyik udvarhölgyével **Tübingen**-ben utcán sétált, találkozott egy csomó diákkal, akik semmi hajlandóságot sem mutattak, hogy kitérjenek a hölgyek elől, mire ezek tértek ki, lemenve előlük a kocsira. A diákok kitűnőnek találták a tréfát és jól mulattak, hogy az előttük ismeretlen nőknek a kocsiut porába, sarába kellett lépniök miattuk. A királyné azonban jól megjegyezte magának a diáklétevényt és hazamenve, a történeteket elmondta királyi férjének. A király erre a *Suevia* diákegyesületet, melynek ő is tiszteletbeli tagja és melynek tagjai voltak azok, akik illetlenül viselkedtek a királynéval szemben, elnöksége útján meghívta magához **Debenhausen**-be. A diákok módfelett megörültek a meghívásnak és teljes parádében mentek el a királyi kastélyba. Egy szolga bevezette őket egy üres terembe, ahol még csak egyetlen szék sem volt, azzal, hogy várjanak a királyra, aki azonnal megjelenik. A diákok vártak öt percig, tíz percig, egy negyedóraig, egy félóráig, egy óráig; a király még mindig nem jött

és ők fáradtak voltak. Végre megnyitott az ajtó és belépett a király, s anélkül, hogy a diákokat szóhoz is engedte volna jutni, így szólt hozzájuk:

— Nem kívánhatom, hogy minden diák ismerje a feleségemet: de azt megkövetelhetem, hogy a „Suevia” egyesület tagjai az utcán minden tisztességes nőnek kitérjenek. Most pedig elmehetnek.

A leferrázott diákok erre azt sem tudták, mit kerüljenek ki szégyenükben a királyi kastélyból.

— **Földműves sztrájk Bihar-megyében.** A tavaszi munkaidő beálltával Biharvármegye földműves munkásai között sztrájkmozgalom támadt a munkabér és munkaidő szabályozása céljából. A sztrájkmozgalom egyelőre csak a szervezkedés stádiumában van, de nagyon valószínű, hogy a munkálatok megkezdésével már határozott követelésekkel állanak a munkások a gazdák elől. Különösen a *székelyhídi* járásban mutatkoznak komolyabb jellegű mozgalmak, még pedig a szőlőmunkások körében, a kik az eddigi munkabérnek harminc százalékkal való emelését követelik. A sztrájkmozgalmak hírére a vármegye alispánja a tegnapi napon felhívta a székelyhídi járás főszolgabíróját, hogy tegyen haladéktalanul jelentést a megindult sztrájkmozgalmak ügyében.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter **Gavrilovits Sándor** tomesvári kir. törvényszéki és **Klein Mihály** lippai kir. járásbírói irnokokat köcsönösen áthelyezte.

— **Csődítómeg-eladás.** Tegnap árverezték el a vagyonszücsöt. **Lówy Armin** utóda cég áru-raktárát. Az árverés megkezdésénél élelénk volt s a mintegy 8000 koronára becsült árukészletet 8000 koronáért vette meg egy budapesti parti-áru kereskedő.

— **A pap kalandja.** Egy fiatal német papnak pikáns kalandja volt a minap **Rómában**, amelynek majdnem tragikus vége lett. A fiatal pap egyik félreeső városnegyed zeg-zugos utcáin bolyongott. Egyik ház kapujában egyszerre egy fiatalt szép leányt látott meg. A leányzóknak, ugylátszik, sürgős lelki vigaszra volt szüksége, mert behívta magához a fiatal papot. Az istentelen szomszédság azonban nem méltányolta eléggé a szent ügyet és lármázva fűtyülve, dörömbölve és fenyegetőzve csoportosult a leányzó szobájának ajtaja előtt. Már majdnem betörték az ajtót, hogy elővonszolják és megverjék a papot, amikor egy csoport rendőr és katona érkezett meg és kiszabadította a szorongatott papot, aki nek bizonyára elment a kedve attól, hogy félreeső utcákon világos nappal részesítsen fiatal leányokat isteni vigaszban.

— **Az albérlő.** *Budapest*-en hosszabb idő óta keresik a hónapos szobák hiénáját, egy uriasan öltözött, jó modoru fiatal embert, aki végigjárta azokat a lakásokat, ahol hónapos szobákat hirdettek s vagy az alatt az idő alatt, míg a szobát megmutatták neki, vagy két-három napi ottidőzés után összeszedte a kezeügyébe eső holmit s ellillant. A veszedelmes ember tegnap délután **Fischer Gyula** szállító **Lipót** körut 13. szám alatti lakásába állított be, ahol szintén van kiadó szoba. Néhány percre magára hagyták az előszobában, ahol éppen a téli ruhát csomagolták el. Az „albérlő” összekapkodott vagy 800 korona értékű prémesholmit s mire a házi-asszony kijött, hogy a kiadó szobába vezesse, már csak hűt helyét találta. A csavargó nem élvezhette sokáig a dus zsákmányból szerzett pénzen az élet gyönyörűségeit, mert ma reggel a nyugati pályaudvaron fölismerték és bevitték a rendőrségre. Ott **Bede János** husz esztendő műasztalosnak mondta magát. Nem tagadta bűnét, amelyre állítása szerint nagy nyomora vit-

te. Nagy csomó zálogjegyet és vagy hatvan korona készpénzt találtak nála. Letartóztatták a s most bűnlajstroma összeállításán fáradoznak.

— **Koszorúmegváltás** *Goldschmidt* Mihály elhunytá alkalmából koszorúmegváltás címén **Nemess Géza** az Első aradi betegsegélyző és temetkezési egyeslet menház alapja javára 10 koronát adományozott, mely nemeslelkű adományért ezton nyilvánítja az egyeslet nevében köszönetét: **Kohn S. N.** elnök.

— **A lakosság minden rétegében ismeretes,** hogy az orvosi kitűnőségek egyhangú elismerő nyilatkozata tette a **Zoltán** főke kenőcsöt híressé, mert kiderült a **Londonban**, **Berlinben** megjelent vizsgálatok alapján is, hogy a csusz és kőszvényes betegek az eredmény biztos reményében használják a kenőcsöt, mely üvegenként 2 koronáért kapható **Zoltán B.** gyógytárában **Budapest V., Szabadság tér.**

— **Csak jó áru kapható** **Hegedüs Gyula** kefe, pipere, illatszerek és fodraszási cikkek kereskedésében **Arad**, **Andrássy tér 15.** Valódi francia és angol illatszerek, hölgypercek, körömápolási szerek, manicure garnitúrák, francia különlegességek és mindennemű gummiaruk nagy választékban. 212

— **Modern tápítal.** Idegesség, álmatlanság, vérszegénység, étvágytalanság ellen leginkább a **Herkules** sört használják újabban, mert e kitűnő malátaporsó különlegesség, hatásos hizáló is; gyöngé kedőknél és lábadozóknál kiváló erői és emellett egyszerű asztali ital, mint azt elsőrendű tanárok és orvosok is igazolják. Kapható minden jobb fűszerüzletben. Nagyban **Herkules** sörfőzde **Budapest**, **VII. Bethlen tér 3.** honnan árjegyzéket ingyen és bérmentve próbaküldeményt podig (6 üveg) postán utánvétellel küldenek. Kapható **Aradon** **Fejér Gyula** és **Rothstein Mór** üzeteiben.

— **Szolid és divatos selyem és bársony** szövetek gyermekeknek, vagy blousoknak, úgy ünnepi ajándékok szükségleténél figyelembe ajánljuk lapunk 15. oldalán **Schweitzer & Co. Luzern** (Schweiz) világhírű selyem szövet export cég hirdetését.

— **Hajhullás ellen** használjon **Perolint** 1 üveg 1 kor. **Vojtek** és **Weisz**nál. 112

Magyar munka.

Irtá: **Németh Zsigmond.***

Hazám, látod azt a kormos fellegot!
Gyárkémények mint merednek ellened.
Lajta felől nem jönnek rád ökökre,
Gyárainak mérges füstje lassan öl, de ökökre.
Elpusztulunk, hogyha hitet nem teszünk,
Szent hitet, hogy bécsi rongyot nem veszünk.

Bécsi szappant, morva posztót, cseh pipát
A jó szomszéd drága pénzen köt reád.
Erte adod földed kincsét: aranyát,
Gyarmatország, néptörzs vagy te odaát.

Elpusztulunk, hogyha hitet nem teszünk,
Szent hitet, hogy bécsi rongyot nem veszünk.

Minden ruhán, amit viselsz magyarom,
Magyar gyapju forint ára csak azon,
S tíz forintot vesz ott rajtad a német,
Neked pedig munka nélkül, nyomorban éli a néped.

Elpusztulunk, hogyha hitet nem teszünk,
Szent hitet, hogy bécsi rongyot nem veszünk.

Régi bűne a magyarnak idebent:
Véreinel jobb szeret ő idegent,
Honi ipart, honi munkát lebecsül,
Külfországit — ha szemét is — megfizeti emberül.

Elpusztulunk, hogyha hitet nem teszünk,
Szent hitet, hogy bécsi rongyot nem veszünk.

Föl nemzetem! — Mondd, hogy hazug rágalom!
Cáfoj reá! — Meghálálja majd e hon...

* A borosjenői iparpártoló-bizottság vasárnapi ismertető előadásán szavalja **Gara Akos**.

FAIX JAQUES

zongoraterme és készitési
2472 műterme

Aradon, **Batthyány-utca 35.**

Nagy raktár **UJ GRAMMOPHONOKBOL.**

Raktáron tartja: **Ibach Dörr, Lyra, Oeser, Wirth, Rössler** el
sörendű gyáresok kitűnő készitményeit, vala
371 mint saját gyártmányu zongoráit.

UJ ZONGORÁK 300 frttól 850 frtig. Javitások, hangolások, ugyszinten havi kölcsön zongorák jutáayos árak mellett.

Honi munka ezer kincse néz reád,
Ezerföldön segítheted a magyar kéz iparát.
Elpusztulunk, hogyha hitet nem teszünk,
Szent hitet, hogy bécsi rongyot nem veszünk.

Napi szükség, élelem és fényűzés . . .
Minddel ellát honi föld és honfikéz.
Pártfogásod száz munkáskart újra edz . . .
Büszke légy, hogy magyar földön minden árut
megvehetsz.

Elpusztulunk, hogyha hitet nem teszünk,
Szent hitet, hogy bécsi rongyot nem veszünk.

Szebbnek híjján járjál inkább darócha!
Ekes az, ha magyar szív ver alóla,
Ekes az, ha magyar munkás szötte meg,
Magyar nőnek s gyermeknek ád mindennapi
kenyerét.

Elpusztulunk, hogyha hitet nem teszünk,
Szent hitet, hogy bécsi rongyot nem veszünk.

Önző kézben rút csak a pénz, a vagyon . . .
Téged hazám, hadd láthassunk gazdagon!
Kitárva a munkát adó két kezéd
Hazahívád milliónyi elbujdosott népedet.
Elpusztulunk, hogyha hitet nem teszünk,
Szent hitet, hogy bécsi rongyot nem veszünk.

Aranykalász tengerén a rónának
Gőzhajókként füstöljenek a gyárak!
Magyar munkás itt ontsa az erejét,
Maga egye a rónaság fehérbélű kenyerét!
Elpusztulunk, hogyha hitet nem teszünk,
Szent hitet, hogy bécsi rongyot nem veszünk.

Mely apánkat szent harcokba vezette:
Honszerelme szállja a munkás kezekre!
Mi a kard volt a nagy ősök kezében,
Kalapács lesz! — azzal vívni se szégyen.
Edes hazánk hő szerelme légy velünk!
Esküszünk, hogy mást, mint honit, nem
veszünk!

A „Bűnös nő“ toalettjei.

(Párisi levél.)

Páris, március végén.

A „Bűnös nő“ a Renaissanceban élénk tárta mindazt a szép ruhát, ami egy szép asszonynak megfelel. Beszélhetnek a becsületes életéről, magaviseletéről; valami, én nem tudom mi, mindig megmarad a szövetekben s az illatszerben, mi az anyai szeretet minden gondossága mellett is megzavarja még az ártatlanokat is. Brandés Márta játsza a bűnös nőnek szerepét, akit egy szelíd gyermekhez vezérel a megváltás felé. Amikor a függöny felgördül, csak olyan fiatalnak látszik, mint a leánya, aki már eladó leány. Sárga selyem mousseline ruha van rajta, amelynek alját széles sárga himzés díszíti. Ugyanezt a himzést látjuk a derékon is. A kalapja fakövörös színű.

A második felvonásban még fiatalabbnak tetszik. Valósággal megdöbben az embert ez a szépséges anya! Szinte elömlik rajta a fiatalság és a báj. „Mit gondolsz, hány éves vagyok?“ kérdi a régi kedvesétől Amire az udvariasan felel: „Válassza azt a kort, amely önnek a legjobban tetszik.“ Minden más esetben gunyolódásnak tetszenék ez. De itt a helyén van, mert megvalósulni látszik az örök tavasz. A ruhák természetesen még csak nővelik az ember illuzióját. A legnagyobb hatást kelti egy fehér voál ruhában, amelyet széles cluny csipke és liberti szalag betétek díszítenek. Ugyanez a csipke

díszíti a derekat, amelynek ujjai csak könyökig érnek. Magas fehér libertiöv egészíti ki a ruhát. A művész ehhez az öltözékhez kicsi sárga szalmakalapot tett fel, amelyet piros rózsák díszítettek. Egy halványabb piros rózsát a keblére tűzött.

A harmadik felvonásnak fénypontja a sárga linon-ruha, amely áttörtött, himzett s amelyet irlandi csipke díszít. Apró rózsaszín selyemsokrocskák díszítik a derekat; azalea nyilik a kalapján s a napernyője fehér.

A negyedik felvonásbeli ruha már nagyon komoly, tiszta fekete, amelynek csak bélése fehér. Olyan asszonynak a ruhája ez, akinek a multja végképpen meghalt s a ki ezután már csak hűséges társ lesz, valóságos szent.

Brandés mellett Margel kisasszony azzal a tapintattal öltözködött, amely egy fiatal leányt megillet; pedig tudja Isten, a mi fiatal leányainkat nem nagyon könnyű öltöztetni. Gratuláljunk hát annak, aki ilyen szerencsésen tudott megfelelni ennek a feladatnak.

Nagy diadala volt a „Bűnös nő“ Guitry-nek is. Neki is van ruhája, de pápi ruhája. Azért van e hogy újra keltsék a hitet bűnös lelkeinkben, de mai napság nagyon sok papot látunk a színpadon, akik mind szeretetet és elnézést prédikálnak. Ilyenkor bőjtben ennek minden esetre megvan a maga aktuális.

Gyönyörű volt a vasárnap Anteuilben Remek idő volt a napsugár kedvezett a sok szép ruhának, meg a szebbnél-szebb kalapoknak. Természetesen a pelerines, meg a princesseruha diadalmaskodott, na meg egypár igen szép kockás angolruha is.

Yvette.

Hajnali hangulat.

Az éjjeli ügyész monologizál a postán:

— Négy óra . . . És én nem alhatom puha fehér ágyam hullámos redőin. Ezek az ujságírók folyton izgatnak. Hol az egyik ütközik bele a paragrafusokba, hol a másik. Nézzük: Vezércikk a bécsi kamarilláról . . . csanádi felfüggesztések . . . bandának nevezik a kormányt . . . napi hírek . . . regény . . . Ahá, hiszen ez borzasztó! Összeesküvés . . . gyilkosság . . . a fejedelmi palotát felrobbantják . . . tyü, az áldóját a huncut németjének, hiszen ez borzasztó! Elkobozzam? (A hálókabátja gombján számolná, hogy igen, vagy nem, — de a hálókabátban nincs gomb.) Utasítást kérek a nagyváradi ügyészségtől. Addig el lehet expedálni a lapot. És most felveszem a napi-dijamat, mivel ma ki kell fizetnem a tagsági illetményt a függetlenségi pártban!

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Katonatiszt és pénzágens. Budapestről jelentik: König Ernőt, az ismert pénzügyődköt letartóztatta a télen a vizsgálóbíró család és uzsora vádjá miatt. A panaszt ellene Cretier-Rezső volt huszártiszt tette. König, a mint a főjelentés előadta, kihasználta embere pénzzavarát és mert tudta, hogy nagy örökség vár rá, kisebb summákkal segítte. Majd különféle üzletekbe vitte bele. Elhítette vele, hogy az árvaszóknál mindent, amit csak akar, keresztülvihet az érdekében. Legelőbb azt, hogy a házát is, melyet a gyámhatóság kezeli, eladhatja. De erre háromezer koronára van szüksége, amiből valakit meg kell vesztegetnie. A pénzt, azt mondotta, majd előlegezi ő s róla csak váltót kér. A volt huszártiszt megadva a váltót, majd abba is belement, hogy König a maga javára 20 000 koronát kebeleztesse be a házára. Mikor az ügyőknek már 24 000 koronára rugott az ekként „összeszerzett“ követelése s áldozatán azt pör útján igyekezett bevasalni, ennek csak az állotta útját, hogy a vizsgálóbíró lecsukta. Ebben a helyzetében aztán König Ernő szívesen lépett a barátságos megegyezés útjára s miután kilencezer koronáról, ami valójában úgy sem járt neki, lemondott, Cretier visszavonta a panaszát s így szabaddá helyezték az uzsora és család büntetével vádolt ügyőket. Ez előzmények után került most az egész bűnpör a törvényszék vádtanácsa elé. Es mivel Cretier, aki időközben kiegyezett ellenfelével, immár a tanult sem bocsátotta a bíróság elé, a törvényszéknek csupán a panaszos vallomása állván rendelkezésre, Bródy Ernő dr. védelme után megszüntette a König ellen folyt eljárást. Gruber dr. királyi ügyész felebbezett.

§ Schröder Béla kontra Müller Károly. Emlékeztetes még az a késhegyig menő hírlapi polémia a közönség előtt, amely most két esztendeje Müller Károly, a „Függetlenség“ akkori főszerkesztője és Schröder Béla, az „Arad és Vidéke“ akkori felelős szerkesztője között lefolyt s amelynek során mindkét fél sértő nyilatkozatokat tett. A polémia következménye az lett, hogy Müller feljelentette Schrödert, ez pedig feljelentette Müllert nyilvános becsületsértés és rágalmazás miatt. Ma tárgyalta Schröder Béla panaszát az aradi kir. törvényszék, amely, — miután Müller Károly sem bocsánatot kérni, sem semmit visszavonni nem volt hajlandó — a vádlottat 60 korona fő és 40 korona mellék büntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Falusi asszonyka. Ha valakinek az anyja meghalt, a gyász első hónapjaiban semmiesetre sem viselhet nyoszolyóleányi tisztet. Ilyen gyász a lakodalmon való megjelenést is tiltja; legfőleg az egyházi szertartáson jelenhet meg, természetesen feketeben.

W. I. (Glogovác). Nekünk nem állnak rendelkezésünkre olyan kutfók, amelyekből ezt a vitás kérdést el tudnók dönteni. Legjobb lesz, ha Bécsbe ír valakihez.

D. M. (Krokna). Egy kis átdo'gozást igényel, de jönni fog.

Magyar férfi öltöny-szövetet gyártmányu csak

a kizárólagos posztó gyári raktárban kapnánk.

Leichner és Fleischer
Arad, Szabadság-tér 17.
Telefon szám 475.

Selyem a divat.

Kérjen mintát tavaszi és nyári újdonságaink-ból ruhákra és blousokra:

Xabutai, Pompadour, Chiné, Rayé, Voile

Schantung, Szentgálai himzés, Mousseline 120 cm. széles, 1.20 kor. méterenkint fekete, fehér, egy vagy több színű.

Csakis eredeti szolid selyemszöveteket szállítunk magánosoknak, elvámolva és bérmentve. 3772

Schweizer & Co, Luzern U. 52. Schweiz.

Selyemkeleme kivétel. — Kir. udv. száll.

CSARNOK.

Helén.

Irta: M.-Hrabovszky Júlia.

(Vége.)

Helén megkövülve nézett utána. Várt, míg a szolgál elvégezte a teendőit és kiment, aztán ő is lávozott. A parkba szaladt. Mintha furiák kergetnék, futott előre a sötét utakon, a sűrű bokrok, lombos fák között, míg végre elfuiva, kifáradva a tó partjára ért. Itt lerogyott a bősnyos, harmatos füre és kezébe temetve arcát zokogott... Iszonyú kéteyek gyötörték és életében először vetette fel magában a kérdést: helyesen fogta-e föl az életet, érdemes-e így élni, lemondva minden örömről, csak azért, hogy a becsület egyenes, de tövises, örömtelen útján haladhasson? Ki, mi fogja őt az elmulasztott örömeikért kárpótolni? Nincs senkije. Sem anyja, sem testvére, Küzdelem, nehéz gondok árán küzdte föl magát társadalmi állásába, örömtelen évek állanak mögötte és ifjúsága bucsút int. Miért ne izlelné meg ő is egyszer az öröme kelyhét? Hiszen szereti István, szereti!

A kastélyban már rég elhangzott a vacsora-hívó harang. A hold feljött a sötét facsoportok mögött, ezüstös arcát visszafükrözte a kis tó mozdulatlan vize. Hűvös fuvalom lengett a bokrok között, estli pillék, denevérek röpködtek a légben és Helén még mindig kezébe temetett arccal feküdt a fűben. De sem az est hűse, sem a harmatos fű nem volt képes lecsillapítani lázasan égő véréit. Hiába szorította kezelt teljes zrével dobogó szívére, nem tudta annak lázorgó vágyait elhallgattatni.

A kastélyban még a vacsora-asztalnál ültek, mikor Helén holdkórosként, csendesen visszaesett a szobájába. Már harmadikban keresték ott őt, hogy asztalhoz hívják és a szobaleány könnyen elhítte neki, hogy beteg, olyan szokatlan, idegen kifejezés ült az arcán. S mikor egyedül maradt, összekuporodva meghuzódott a pamlag sarkában és tágra nyílt szemekkel figyelt a folyosón olykor felhangzó léptek-re. De csak éjjel után lettek hangosak a folyosók, csak akkor siettek a vendégek — egymásnak vidáman jóéjt kívánva — a szobáikba. Végre fölhangzottak a férfias léptek is, melyekre Helén annyi órán át várt már: István is pi-henni tért. A folyosó végén egy ajtó nyílt és zárult. Most István a szobában van.

Ejött a perc, Helén nem keshetik. Lázban van, az arcán tüzrózsák nyíltak, a szeméi égnek. Fehér ruhája még nedves a harmatos fűtől és gyűrődött, a haja felbomolva, ziláltan omlik a vállaira, de ő nem törődik ezzel, csak egy célt lebeg előtte: beszélni vele, még ma, minden áron. Mintha kiakarná használni pillanatnyi exaltációját és félne, hogy másnap már nem lenne ereje azt végrehajtani. Pedig meg kell lenni. Számítónak nevezte őt István, azt hiszi, hogy a vagyoniára áhítozik csupán? Be fogja bizonyítani neki az ellenkezőt és így fog szólni hozzá: „Onzetlen érzelmeimben kétke-del? A látszat ellenem van, mert földi javak-

ban nem vagyunk egyenlők, de érzelmeimben gazdagabb vagyok én! Szeretlek! Igazán szeretlek! Es hogy ezt bizonyítsam előtted, feláldozom neked a legszentebb, legföltettebb kincsemet: a becsületemet. Neked adom, vedd el! Nem kívánok a feleséged lenni, csak szeretni akarlak! Nem kérek tőled mást, mint a mosolyodat, a csókotat.

Szeretlek! A tiéd vagyok! Tégy velem a mit akarsz, követlek ha kell, a világ végére! Es ha majd későbbben szerencsétlen is leszek, zugalódás nélkül fogom tűrni a sorsomat, a csapás nem fog fájni, ha te mérted reám!”

Igy akart szólni Istvánhoz az exaltált leány, akin annyira erőt vett a szerelmi láz, hogy nem tudta többé mit cselekszik. Ontudatlanul haladt előre a folyosón, hol ki voltak oltva már a lámpások és csak egy fény sugar vezetete őt, a mely István szobájának ajtaja hasadékán tört elő. Nesztelen léptekkel, szívdobogva ért az ajtóhoz Helén, de nem volt ereje kezét a kilincse-re tenni, sem kopogni. A szíve örülten vert, a halántékai lüktettek; meglapult az ajtó mellett, hogy bátorságot merítsen. Ekkor neszt hallott István szobájában: csöndes suttogást. István nem volt egyedül, ma nem beszélhet többé vele. De ki lehet nála? Es a féltékenység erdőge egyszerre fölébred az agyongyötört, szerelemsó-vár leányban. Az ajtó zárára tapasztott füllel figyel... és fölismeri Lilla hangját. Aztán István is beszél; a hangja egykedvű, majdnem vig és tisztán jut Helén fülelhez e néhány szó:

— Nem bánom kis Liliám, ha akarsz, holnap utazunk...

Helén meg volt mentve. Ez a néhány szó kijózanította őrdkre. A boldogság ismét csak délibáb volt tehát és ő alábullott álmának magaslátáról... Nem halt belé, de roncsolt szívének sebe sokáig, soáig sajgott.

Nemzeti Színház.

Vasárnap, 1906. évi április hó 1. én:

Bérletszűnet.

Bérletszűnet.

Délután 3¼ órakor, fél helyárrakkal:

A vén leányok.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta: I. M. Barrie. Angolból fordította: Mihály József.

SZEMÉLYEK:

Brown	Kesztler E.	Thoebe	Kápolnai J.
Spicer	Delli Lajos.	Mary	Kőrössi J.
Blades	Mariházi M.	Fanny	Rákósy Gizl.
Egy örmester	Borbély S.	Henriette	Biró Irén.
Tomson	Benkő Gizl.	Charlotte	Zalai Margit.
Susanne	Novák Irén.	Patty	Benkőné P.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Bérlet 173. sz.

Páratlan.

Este 7¼ órakor, rendes helyárrakkal:

Smólen Tóni.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: Dr. Gutl Soma. Zenéjét szerző: Barna Izsó.

SZEMÉLYEK:

Gollát	Várnai Jenő.	Izidor. inas	Borbély S.
Eszti, leánya	Zalai Margit.	Közrendőr	Kulcsár L.
Károly	Faludi K.	Vidéki	Hunyadi J.
Luiza	Rontai B.	Kohn Mór	Delli Lajos.
Smólen Tóni	Szathmári A.	Nevelőné	Nyarainé.

Kezdete este 7 és fél órakor.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 31. —

Magyar előrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 125—127 fillérig; Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 138—139 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 138—139 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 138—140 fillérig.
Szorbias: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

A SCOTT-féle eljárás

szerint a csukamájolaj emulgalása által készül a világhírű SCOTT-féle EMULSIO. A csukamájolaj régen kipróbált és gyógyító ereje valóban csak a SCOTT-féle EMULSIO-ban jut teljesen érvényre, mivel ezen formában a csukamájolajat mindenki szívesen veszi be. Altala az egész szervezet sokkal erősebb lesz és betegségek esetében a szervezet ellentáto képességét sokkal jobban növeli, mint a közönséges csukamájolaj. A SCOTT-féle EMULSIO jóízű és határozottan könnyen emészthető. A SCOTT-féle EMULSIO a legfinomabb norvégiai gyógycsukamájolajból készül méz és nátron hypopnospitok hozzáadásával.

A SCOTT-féle EMULSIO valódiságának jele a „a hátán nagy csukahalat vivó halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszerertárban.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintaüveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL, 3911

„Városi gyógyszerertár”

BUDAPEST, IV., Váci-utca 84/50.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 31.

Amerika ¼ magasabb. Kinálat és vételkdv méréskelt. Elkelt 10,000 métermázsa buza változatlan áron. Az árak 100 kilónként számítva:

Zárás 12 órakor:

Buza 1906. áprillisa	16.38—16.40
Rozs 1906. áprillisa	13.44—13.46
Zab 1906. áprillisa	15.46—15.48
Tengeri 1906. májusra	13.38—13.40
Uj őszi buza 1906-ra	16.38—16.40

Zárás 5 órakor:

Buza 1906. áprillisa	16.34—16.36
Rozs 1906. áprillisa	13.38—13.40
Zab 1906. áprillisa	15.54—15.56
Tengeri 1906. májusra	13.34—13.36
Uj őszi buza 1906-ra	16.38—16.40

Irányzat lanyha.

Zárás 5 órakor:

Centrál nitrofoszfény	671.—
Magyar nitrofoszfény	790.—
Levárt nitrofoszfény	499.50
Répa-műtrágya vasúti sorszáma	535.50
Centrál-magyar állományos sorszáma	673.50
Földművelésügyi vasúti sorszáma	598.—
Városliget villamos vasúti sorszáma	323.—
Erzsébet szanatórium sorszáma pénzben	9.25
Erzsébet szanatórium sorszáma áruban	10.25

IDEGENEK ARADON

— Március 31. —

Vas szálloda. Schwartz Gyula utazó Budapest. — Raval Nagy Elek utazó Budapest. — Dr. Bock Róbert ügyvéd és családja Battonya. — Reiniach Ágoston utazó Bécs. — Braun Miksa Arad. — Knauer József körjegyző Berzova. — G. Mischkő-nig utazó Chrast. — Róth Lajos utazó Budapest. — Jenninwein Richard tiszthelyettes Hail. — Heimann Albert utazó Budapest. — Kürthy Oszkár utazó Budapest. — Strausz Sámuel tiszviselő Eger. — Klein Árpád utazó Budapest. — Berkes Lászlóné gyógyszerész neje Csermő. — Ifj. Kelemen György gazdálkodó Szentos. — Depeslender Frigyes utazó Bécs.

Nádor szálloda. Kozsán Varila gazdálkodó Nagylak. — Gerle Lajos kereskedő Sarkad. — Széchenyi György kisbirtokos Székesudvar. — Dnó-gán Traján gazdálkodó Magylak. — Fegyeneszki Albertné adóhivatali pénztárosné Vitágos. — Krugner Sándor gazdálkodó Szapariiget. — Faufeder Márton kereskedő B. Gyula. — Don Ignác földbirtokos Kurtics. — Fidi Lajos nagybirtokos Németzentpéter. — Spicer József fakereskedő Zám. — Darabucz János földbirtokos Arad-Gáj. — Ungurái Mojsza borkereskedő B. Csaba. — Bánóczi Gyula kereskedelmi utazó Budapest.

ÜDVÖZLET a kedves aradiaknak KAAS BÉLÁTÓL, a jóhírű és népszerű volt aradi vendég-lőstől,

ki a híres Drechsler-féle vendéglőt és összes helyiségeit vette át az Andrássy-uton, a magy. kir. Operaház közvetlen átellenében, ott van

az aradiak találkozó helye.

A legfigyelmesebb,

családias kiszolgálás.

NAPIREND.

Április 1. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Judica. — Protestáns naptár: Húgó. — Görög-keleti naptár (március 19.): Nagybőjt 5. hete. — A nap két 5 óra 42 perckor, nyugszik 6 óra 27 perckor.

Időjárás. A központ meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, éjjeli fagy, elvélve csapadék.

Április 1. Pankota hegyközség közgyűlése délután 2 órakor. — Az egyesült ujarad zsigmondházi önkéntes tűzoltó-egylet közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradi polgári leányiskola hangversenye délután 4 órakor (Iparosház.)

Április 4. Az aradi szállodások, vendéglősök, kávé- és pincérek hangversenyyel egybekötött táncestélye (Központi Szálló.)

NYILTTÉR.*

Köszönet nyilvánítás.

Nem mulaszthatjuk el mindazoknak kik felejtethetetlen, drága halottunk néhai

Bendik József ur

f. é. március hó 27-én végbement temetésén oly kegyesek voltak számos megjelenésük által résztvételükkel mély fájdalomukat enyhíteni és végül mindazok kik az elhunyt ravatalára koszorut voltak szivesek helyezni ez uton is fogadják hálás köszönetünket

1007

A bánatos család.

Szőlő eladás.

Magyaráton

a kis-uri-hegyen 32 hold teljesen beültetett

SZŐLLŐ

egészben vagy kisebb parcellákban 3 kolnával 1400 hektoliter ürtartalmu hordókkal 35—75 literig **szabad kézből eladó.**

Tervek betekintheők és bővebb részletek megtudhatók **Nemess Géza** aradi terménykereskedőnél, Boros Beni-tér és Nádor-utca sarkán.

Limbeck János

elő magy. kir. szab. érekeposzó-gyára és temetésrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett es felejtethetetlen jó nő, illetve édesanya

RÖDER ADOLF NÉ

szül. Finszterle Matild,

f. é. március hó 30-án, esteli 8 órakor, éle ténnek 58-ik és boldog házasságuk 29-ik évében rövid szenvedés után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai április 1-én, d. u. 4 órakor fognak Pécskai-ut 37—39. (Neuman-gyár) számú házban a róm. kath. szertartás szerint beszöszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szent mise a boldogult lelki üdvéért április hó 2-án, d. e. 9 órakor fog az Arad-Gáji plébánia templomban az egék Urának bemutatattatni.

Aldás emlékére!

Arad, 1906. márczius 31-én.

Röder Adolf, férje.

Röder Ernő,
Röder Adolf,
Röder Ottó,
Röder Henrik,
Röder Róbert,

fiat.

1008

Következő

ujdonságok

376

érkeztek

Kerpel Izsó

80,000 kötetes

kölcsonkönyvtárába:

Törör: A tévedés ha'ottja, Tolnai: A báróné ténsasszony, Gaál I: Szirmay Ilona. Szöllősi Zs.: A híres Bodolay, Maupassant: Mont Oriol, Szikra: Enyém, Herzeg: Lélek rablás, Havas: Törtetlen uton, Nobody: A fehér perjel, Legrande: A házasság titka, San Gius to: Fede, Gárdosyi: Két Katica bogár, Doyle C.: A Bervill lejdisz, Az eltűnt menyasszony, A ferdeszáju, A hamphirei mezei lak, Ignotus: Olvasás közben, Nagy E.: A Gödiék, A verbászi borbélylányok, — Szalay Fruzina: Babi és Micoka, Coulevain P. de: A diadalmos Éva, Sas Ede: Szürke vértanuk, Trollope: Sze met szeméért, Mikszáth: A vén gazember.

Németben: Schnitzler: Der Ruf des Lebens, Sims George: Die Junge frau Kandel, Aueraheimer: Die Verliebten, Höcker: Don Juans Frau, Geyerstam: Buch von Brüderchen, Straus: Freund Hein, Werder: Im Burgfrieden, Stenkievicz: Auf dem Felde der Ehre, Mirbeau: Sebastien Roch, Wilde O.: Der glückliche Prinz, Ein Haus aus Aepfeln, Dorian Grays Bildnis, Sophus: Aabelö, Willy: Pariser Nächte, Mark Toni: Annemarie, Ljesskov N.: Der versiegelte Engel, Marni: Grossstadt pflanzchen, Voigt Diderichs: Dreiviertel S und vor Tag, Beyerlein: Similde Hegewald, Kellermann: Ingeberg, Schneider: Die Tillmanns, Parádovszka: Eine romantische Heirat, Böhm: Des Gesetzes Erfüllung, Strauss u. Torney: Ihres Vaters Tochter, Prinz Hohenlohe: Aus meinem Leben, Herwig: Die letzten Zielinskys, Hornung: Kein Held Wildenbruch: Das schwarze Holz, továbbá számos francia és angol ujdonság.

Kölcsöndij havi 1 kor. 20 fill., vagy köte tenként fizetve 8 fillér.

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcson tárába

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcson tári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy füzetenként 14 fillér.

Legujabbak: Ascher Koldusgróf, Jacobi: A legvittebb huszár, Lehár: Die lustige Witwe, Verő: Lányka, Fehér J.: Ha a virág, Megkérdeztem a szívemet, Alstyn: Augensprache, Huszka: Gül Baba, Fejér: Kültelki hercegnő, Buttkay: Bolygó görög, stb. stb.

Az új pótjegyzékek
megjelentek

és ingyen kaphatók.

Egész könyvtárak vétele, könyvtárak berendezése és kiegészítése.

KERPEL IZSÓ,

könyv-zenemű és papírkereskedése Aradon.

Telefon 385 sz.

Minden külön értesítés helyett.

MOSKOVITZ ETELKA,
SEELINGER M. ANDOR,
Nagyvárad. Arad.
J E G Y E S E K.

1006

Főraktár Aradon: Fejér Gyulánál. 812

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK
hivatalos rovata.

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Délelőtt 9—1 óráig, vasárnap és ünneppnap d. u. 4—5 óráig. — Tagok ugy a vidékről. min helybeliek, naponta főlvetetnek.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Az állasközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Kimutatás: 1906. április 1-én.

ÜRESEDÉSBEN LÉVO ÁLLASOK:

Helybeli nagykereskedés részére a magyar és német nyelvben jártas gép- és gyorsíró-kisasszonyt.
Helybeli előkelő céghez fiatal, a magyar és német nyelvet bíró mérlegképes könyvelő.
Vidéki fűszer- és vegyes nagykereskedés részére a német nyelvben is jártas kisasszonyt.
Vidéki fűszerüzlet részére a tót nyelvet bíró szak-képzett segédet.
Aradi játék rövid- és férfi divat üzlet részére két segédet.
Vidéki fűszerüzlet részére a tót nyelvben jártas segédet.
Vidéki fűszer és rőfös áru üzletek részére a szerb nyelvben jártas segédeket.
Több vidéki rőfös és vegyesüzlet részére a német és román nyelvet értő segédeket.
Vidéki rőfös-üzlet részére idősebb, a német nyelvben jártas segédet.
Vidéki fűszer és csemege üzlet részére fiatal ügyes segédet.
Vidéki vaskereskedések részére több ügyes segédeket.
Vidéki rőfös- és fűszer üzletek részére több fiatal segédet.
Vidékre a tót nyelvben jártas, rőfös és rövidáru szakmabeli segéd.
Vidéki fűszer és vegyesáru üzlet részére románul tudó segédet.
Vidéki vegyesáru üzlet részére comptoiristát.
Vidéki fűszer és csemegeüzlet részére primeur segédet.
Vidéki üzlet részére a magyar és német levelezésben jártas irodistát.

ALLAST KERESOK:

Kisebb-nagyobb üzletekben már működött fűszeres segéd ilyenmü helybeli állás elnyerésére pályázik.
A fűszer és rőfös-áru szakban minden igényeknek megfelelő segédek.
Mérlegképes könyvelő, magyar-német levelező fől napi könyvelési órát keres betöltésre.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,
titkár.

Keppich Zsigmond,
elnök.

BOR כשר לפכה **BOR**

nagyvárad hechsereit
ellátva legjobb minőségben
fehér 1 ltr. . . . 36 krajczár
vörös 1 „ . . . 38 „

== HUSVÉTI ==

COCOS-ZSIR

ugyszintén minden egyes
. . husvétii cikk . .

ROTHSTEIN MÓR

fűszerkereskedésében 1000
Szabadság-tér 3. kapható.

1820—1906 pm.

Pályázati hirdetemény.

Arad szab. kir. város rendőrségénél ujonnan rendszeresített rendőrfelügyelői állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felsejere t és sajátkezűleg írt pályázati kérelmeket Arad sz. kir. város rendőrfőkapitányához címezve az alkalmaztatásban állók hivatalfőnökeik útján, a hivatali állásban nem lévők pedig közvetlenül 1906. évi április hó 30 ig bezárólag Arad szab. kir. város főkapitányához nyujtsák be. Az elkészve érkező kérvényeket nem vesszük figyelembe.

Az egyelőre ideiglenesen és az illetményeknek megfelelő napi díj mellett három havi próbaldőre kinevezendő rendőrfelügyelőtől meg kívánatik az 1889. évi I. t. cz. I § és 19. § ban meghatározott elméleti minősítés, továbbá a megfelelő közbiztonsági szolgálatban szerzett gyakorlati képesség, a honvédség, csendőrség vagy a közös hadseregben tényleges szolgálatban töltött idő igazolása, erkölcsi megbízhatóság, a magyar nyelvnek szövege és írásban való tökéletes ismerete megfelelő testalkat és egészségi állapot igazolása, végül, hogy 35 életévet betöltött ne legyen.

Előnyben részesülnek, a kik hasonló állásban már állottak, nyelvismeretekkel bírnak és lovasgólni tudnak.

A kinevezendő rendőrfelügyelő Arad szab. kir. városa tisztii főorvosa által testileg alkalmas voltára nézve díjtalanul megvizsgáltatni fog.

Az állás javadalma a következő:

1400 korona törzsfizetés 10 évi szolgálat betöltése után öt évenként emelkedő 10% korpótlékkal, 280 kor. évi lakbér és 240 korona ruhaátalány. A három havi próbaidő elteltével alkalmasnak talált pályázó véglegesítettük és az ideiglenesen eltöltött szolgálati idő nyugdíjidejébe betudatik.

A kinevezendő rendőrfelügyelő teendőit képezi: a rendőri szolgálat vezetése, az ellenőrzés, a rendőrilegénység feletti felügyelet, ezeknek elméleti és gyakorlati oktatása, valamint a főkapitány által reabizott teendők teljesítése.

A rendőrfelügyelő az előirt egyenruhát ugy szolgálatban, mint azokivül viselni tartozik és szükség esetén polgári öltönyben is köteles szolgálatot teljesíteni.

Arad, 1906. március hó 26-án.

Institóris,
kir. tanácsos, polgármester.

Elveszett ékszerek.

Rákóczi-utcza 1. számú háztól a Weitzer János-utcza 11. számú házig, a Szabadság-tér baloldali aszfalt járdáján menetközben elveszett egy 3 soros valódi gyöngy colier egy világos színű saphir csattal, melyet ritkásan apró gyémántok köröztek. Azonkivül elveszett ugyanekkor egy antik kerek arany broche, amelynek közepén egy szép opál és lejjebb a broche közepén körülbelül 6 d hosszukás gyémánt foglalt helyet.

A megtaláló illő jutalomban részesül és azt az elveszett ékszerek visszahozatala után azonnal felveheti *özv. Kintzig Ferenczné*, Rákoczy-utca 1. számú lakásán, vagy pedig Weitzer János-utca 11. számú házban a földszinten *özv. Kintzig Ferencznétől*.

Elsőrendű kőbányai sár peharankinti kimérése. 1 korsó 12 kr.,
1 pohár 8 kr.

LUKÁCS SÁNDOR
Polgári étterme és sörcsarnoka
Aradon, Szabadság-tér II szám.

Zóna reggeli egy pohár sörrel 18 kr.
Zóna esteli egy pohár sörrel 20 kr.

Naponta friss csapolás. Állandó cigányzene. Mindenkor a legfigyelmesebb kiszolgálás.

Uj vállalatomhoz szives támogatását kérve, vagyok
kitünő tisztelettel:

595

Lukács Sándor,
vendéglős.

Kitünő magyar konyha. Jó hegyaljai borok.

Havi étkezések elfogadtatnak.

Kitünő ezüsttisztító víz és porcellán ragasztó szer kapható

Rauch Raimund

üveg- és porcellán kereskedése

Aradon, József Jöherczeg-ut 9. sz., a Japán kávéház mellett.

Képkereket igen jutányos árak mellett készítek.

Petróleum, szesz és gázlámpa

javitásokat és felszereléseket elfogadok.

Magasfoku

denaturált lámpaszesz kapható.

A n. é. közönség b. támogatását kérve

kiváló tisztelettel

676

Rauch Raimund.

Mindennemü üvegezési munkákat elvállalok.

Olcsó bevásárlási forrás.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Kávéház átvétel!

Van szerencsém a nagyérdemü közönségnek tudomására adni, hogy az

Arpád-téri

Korona Kávéházat

megvettem és egészen ujonnan berendeztem, vasárnap, e hó 25 én ünnepélyesen megnyitom.

Jó és pontos kiszolgálás, ugyszintén tiszta italokról kezeskedem. Minél számosabba látogatásért esd

Teljes tisztelettel

Stefanovits Mihály,

a Korona kávéház tulajdonosa.

16 éves árva

unokahugomat

20,000 korona

hozománnyal

férjhez adni kívánom, jó állásu

26—35 éves urak

teljes címü leveleit, fizetés, állás megjelölésével fényképpel

az

Alföldi kereskedelmi és bizományi irodának Mezőturra

kérem, titoktartás biztosítva. 1902

6085—1906. sz.

Hirdetemény.

Az 1906. évi február hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztos által beküldött összeírású jegyzék 8 darab ivét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. cz. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1905. évi április hó 2-től számítandó 8 napra közszemlére azal tesszük ki, hogy azokat az érdekeiket, névszerint Fodor József, Braun Jakab, Jencsek Ferenc, Fehér Simon, Engel Sarolta, Herczeg Lászlóné, Barra Etelka és özv. Kemerer Jánosné, akik italmérésre engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve ugy nevezettek, mint a kereskedelmi testület és ipartestület is nyujthatnak be a város fogyasztási adófelügyelőségénél észrevételeket.

Arad, 1906. évi márcziushó 24.
A városi tanács.

Meghívó.

Galsa hegyközség

folyó év április hó 9-én.

d. e. 9 órakor tartja

rendes tavaszi közgyűlését,

melyre az érdekelt szőlőbirtokos urakat ezennel tisztelettel meghívja.

Tárgy:

1. A választmány tagjainak, a hegyközségi jegyzőnek s a hegybírónak 3 évre való megválasztása.

2. Előirányzatok tárgyalása az 1906. évre.

3. A mult évi zárszámadások felülvizsgálása, ugy a felmentvény megadása.

4. Indítványok.

Galsán, 1906. márczius hó 29-én.

Szabó Lajos,
hegyközs. járó.

Valerian Jozsef,
hegyközs. elnök.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak motor-menetrendje, érvényes 1906. márczius 1-től.

Arad. Table with columns: Állomások, H. M. V., Gyors M., H. M. V., H. M. V., V. V., H. M. V., H. M. V. Rows include Arad, Buzsák, Csátelep, Szt. Tamás, Pécska, 9. sz. órház, Battonya, Tompa, Peregi major, Mezőhegyes, Csanádpalota, Nagylaki kendergy., Nagylak, Magyar-Csanád, Apátfalva, Makó, Kis-Zombor, Gizi kiterő, Deszk, Széreg, Uj-Szeged, Szeged.

Szeged. Table with columns: H. M. V., Gyors M., H. M. V., H. M. V., V. V., H. M. V., H. M. V. Rows include Szeged, Makó, Kis-Zombor, Gizi kiterő, Deszk, Széreg, Uj-Szeged, Arad.

Arad-Uj-Szt-Anna-Kétegyháza. Table with columns: Állomások, Helyi motor v., V. v. Rows include Arad, Otvenes, Zimánd-Ujfalu, Uj-Szent-Anna, Fazekas-Varsánd, Simánd, Nadabi malom, Nadab, Kisjendő-Erdőhegy, Székudvar, Sikló, Otlaka, Riek, Kétegyháza.

Szeged. Table with columns: Állomások, H. M. V., H. M. V., V. V., H. M. V., H. M. V. Rows include Szeged, Uj-Szeged, Széreg, Deszk, Gizi kiterő, Kis-Zombor, Makó, Apátfalva, Magyar-Csanád, Nagylak, Nagylaki kendergy., Csanádpalota, Mezőhegyes, Peregi-major, Tompa, Battonya, 9. sz. órház, Pécska, Szt. Tamás, Csátelep, Buzsák, Arad.

Arad. Table with columns: H. M. V., H. M. V., Gyors M., H. M. V., H. M. V., Gyors M., H. M. V., H. M. V. Rows include Arad, Makó, Kis-Zombor, Gizi kiterő, Deszk, Széreg, Uj-Szeged, Szeged.

Arad-Brád. Table with columns: Állomások, Személy., V., Tsz., Helyi motor v. Rows include Arad, Otvenes, Zimánd-Ujfalu, Uj-Szt-Anna, Kerek, Világos, Muszka-Magyarád, Pankota, Szöllős, Ternava-Kurtakér, Apatelek, Borosjenő, Tamánd, Bokszeg-Beél, Répshéz, Boroshegy-Battyin, Kotsuba-Kakaró, Almás-Alcsill, Bonczesd, Gurahonez-Jószás, Acsucza, Halmagy-Csés, N.-Halmagy, Alvacza, Birtin, Kőrösbánya, Brád.

11. Boroshegy-Battyin-Menyházafürdő. Table with columns: Állomások, Helyi motor v. Rows include Boroshegy-Battyin, Szelecsán-Prezest, Bohány, Dézna, Ravna, Monyásza, Menyháza-fürdő.

Mezőhegyes-Kétegyháza. Table with columns: Állomások, H. M. V., V. V., H. M. V., V. V., H. M. V. Rows include Mezőhegyes, Kamarás-major, Nesze, Kovácsbánya, Béla-major, Telbisz-major, Bánhegyes, Vertán H.-Major, Megyesegyháza, Bánkút, Kétegyháza.

Menyházafürdő-Boroshegy-Battyin. Table with columns: Állomások, Helyi motor v. Rows include Menyháza-fürdő, Monyásza, Ravna, Dézna, Bohány, Szelecsán-Prezest, Boroshegy-Battyin.

Kétegyháza-Mezőhegyes. Table with columns: Állomások, H. M. V., V. V., H. M. V., V. V., H. M. V. Rows include Kétegyháza, Bánkút, Megyesegyháza, Vertán H.-Major, Bánhegyes, Telbisz-major, Béla-major, Kovácsbánya, Kamarásmajor, Mezőhegyes.

Brád-Arad. Table with columns: Állomások, Személy., V., Tsz., Helyi motor v. Rows include Brád, Kőrösbánya, Birtin, Alvacza, N.-Halmagy, Halmagy-Csés, Acsucza, Gurahonez-Jószás, Bonczesd, Almás-Alcsill, Kotsuba-Kakaró, Boroshegy-Battyin, Répshéz, Bokszeg-Beél, Tamánd, Borosjenő, Apatelek, Ternava-Kurtakér, Szöllős, Pankota, Muszka-Magyarád, Világos, Kerek, Uj-Szt-Anna, Zimándujfalu, Otvenes, Arad.

Borosjenő-Csermő. Table with columns: Állomások, Vegyes v. Rows include Borosjenő, Csermő.

Csermő-Borosjenő. Table with columns: Állomások, Vegyes v. Rows include Csermő, Borosjenő.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal:
József főherceg-ut 23. szám
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Am apró hirdetések előre fizetendők

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 23. szám.
Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűk 6 fillér. — Cselekedet kereső vagy cseledeknek ajánló apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér — Hirdetést levelezőlapok 50—60 fillérről és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

A kinek

ismeretség híján

háziállásra,
nevelőre,
életrészetre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vincsellőre,
kertészre,

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobalányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

Aki

eladni kíván

butort,
szegort,
bori,
gyümölcsöt,
gabonát,

halászatot,
telket,
lakást stb ;
vagy

Aki

bérbéadni kíván

érintkeket,
házas
választerü-
letet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

Aki

szolgálatot vétele vagy bérbévétele szőlő-
jából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabban értesít, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetés

rovatait használja.

Kerestetik

egy 2—3 szobás lakás, fürdőszoba-
bával, esetleg kis magános ház,
lehetőleg a főter közelében. Aján-
latokat a kiadóhivatal továbbítja.

Tenyésztetés!

Pajkakazokkal keresztezett tyuk-
tojások 20 fillérjével azonnal kap-
hatók Békly Etelekánál Arad, Demeter-
utca 92. 942

Heiman János

mészáros és hentes, Forray-utca
gróf Nádasdy-palota. Ajánlja na-
ponta a legjobb minőségben ki-
mért friss húsokat. Pontos kiszol-
gálás. — Becses pártfogást kér,
Heiman János. 451

Hehs Victor

törvényszéki legjegyzett és az
egész országban bevezetett **hitel-
tudósító** irodája Aradon, Tó-
koly-tér 6. sz., Frik-ház. Alapít-
tatott 1898. 321

Aradmegye,

Paulis községben 515 h. szám alatt
fekvő ház 2000 □ öl telekkel és
a hegyen szőlőkerttel együtt azon-
nal eladó. Bővebbet a kiadóhiva-
talanban. 825

Kiadó lakás.

Weltzer János-utczában, főpostával
szemben, 7 szobás lakás, megfe-
lelő mellékhelyiségekkel május 1-től
kiadó. 927

Üzlet!

Torontálmegye egy nagy magyar
közégében közvetlen a heti piac
közelében, egész élénk helyen, egy
40 év óta önálló üzlethelyiség,
lakással és kerttel bérbéadandó,
esetleg örök áron eladó. — Bővebb-
bet a kiadóhivatalban. 823

Szegeden

egy 40 év óta fenálló bádogos üz-
let kitűnő forgalmu és jó hírnevű,
haláleset miatt azonnal eladó. Ér-
tekezhetni a tulajdonosnál özv.
Demján Józsefné Szeged, Iskola-
utca 6. sz. 965

Csinosan butorozott

külön bejáratu szoba azonnal kiadó
Andrássy-tér 20. sz.

Veszek könyvtárat,

egyes könyveket és hangjegyeket
legmagasabb áron. Koppel Izsó
könyv-, papir- és zeneműkereske-
dése, könyv- és zenemű kölcsön-
tára, Aradon. 264

Kereskedelmi tanfolyamot

végzett, a magyar és német nyelv-
ben teljesen jártas kisasszony, na-
gyobb irodába alkalmazást keres.
Bővebbet „B A” jelige alatt a ki-
adóhivatalban. 981

Egy

önálló 27 éves római kat. vallásu
mészáros iparos vagyok, nősülés
céljából óhajtanék ismeretséget
kötni egy olyan hajadonnal, kinek
pár ezer korona kész hozománya
van. Fényképpel ellátott levelek
kéretnek a kiadóhivatalba. 990

Athelyezés

miatt butor és kőkeretek sürgő-
sen eladók, Vécsey-utca 4. 929

Kedvező feltételek mellett

Kasza-utca 53a számú ház, ugyan-
ott kovács-szerszám és asztalos-
szerszám eladó. Tudakozódni lehet
ugyanott. 991

Hölgyeim!

Minden hölgy meggyőződhetik,
hogy nálam milyen jó kenyelmes,
divatos és olcsó fűzők készülnek.
Küldönösen kész fűzőket olcsón árú-
sítok. Egyenes tartók, haskötők
mérték után készülnek. Vidékiek
kérjenek mértékveteli utasítást.
Tisztelettel Pócz Irma, Arad, Deák
Ferencz-utca 30. sz. 733

Egy rövid zongora

eladó Neumann Antalnál, Deák Fe-
rencz-utca 36. sz. alatt. 793

Aranykéz-utca 2.

száma házban 3 szoba és 1 konyhá-
ból álló, zárt folyosóval ellátott
lakás május elsejétől kiadó.

Nagymennyiségű maculatura

eladó a kiadóhivatalban.

CZERNÓCZKY MIHÁLY

uri és női cipőm

Aradon, Kossuth-utca 66. sz. Fiók-üzlet: Boros
Béni-tér 2. sz. (Knoffel-házban).

Ajánlja a n. é. közönség fi-
gyelmébe saját készítményű
uri-, női- és gyermek-czipő raktárát
rendkívül olcsó árak mellett. —
Legjobb gyártmányu czipő lakkok,
cremek és fűzők minden színben
raktáron. 709

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Aradon, Atzél
Péter-utca 2. sz. alatt (Zrinyi-utczai bejárat) egy

ingatlan és jelzálogforgalmi irodát nyitottam

egy legelsőrangú európai pénzüzet megbízásából, mely intézet jogügyi képví-
seletével Dr. Heppes Béla aradi ügyvédet bízta meg.

Nyujtok minden vidéki, budapesti vagy külföldi pénzüzeteknél olcsóbb
feltételek mellett földbeli ingatlanokra és bérházakra akár amortisatio-
nalis, akár egyéb lejáratu jelzálogos kölcsönöket az ingatlan értékének 65%-a
erejéig, ezenfelül folyószámla kölcsönöket is.

Nyujtok tisztviselői kölcsönt a legelőnyösebb módon 5—15 évi időre ka-
tonatiszteknek, állami, megyei, városi, vasuti és nyugdíjigényekkel bíró magán-
hivatalnokoknak, továbbá oly nyugdíjas egyéneknek, kiknek 1100 koronán felül
nyugdíjuk van.

A kölcsönügyletek lebonyolításáért semmi előleges költség a kölcsönve-
vőt nem terheli.

Elvállalok ingatlanok vételére és eladására, valamint bérbeadására vonat-
kozó megbízásokat.

Elvállalok biróknek parcellázását, parcellázás szerinti eladását, vagy
eszerint való bérbeadását.

Elvállalok a Budapesti Hitelezővédegyeletnél és a „Wiener Creditoren-
Verein”-nél lévő összekötötéseimmel fogva egyeztetéseket a legelőnyösebb fel-
tétel mellett.

Tisztelettel

Robitzek Kálmán,

ingatlan és jelzálogforgalmi irodája.

Felső kereskedelmi iskolát

jó sikerrel végzett ker. gyakorlott
levelező jó referenciákkal, 1500
kor. kezdő fizetéssel alkalmazást
nyer. — Bővebbet a kiadóhivatal-
ban. 610

Vesünk könyvtárat

egyes könyveket, Lexikonokat, jogi,
szépirodalmi és egyéb munkákat leg-
magasabb áron. **INGUSZ
I. és FIA** könyvkereskedése
Arad. 235

Egy jó kézírással bíró

díjnoknó felvétetik az aradi kir.
államépítészeti hivatalban. Saját-
kezűleg írt kérvények bizonyítvá-
nyokkal felszerelve április hó 10 éig
benyújtandók.

Kiadó lakás

a Kápolna-utczában, a Közép utca
sarkon lévő új házban egy üzlethe-
lyiség hozzátartozó lakással együtt,
esetleg lakásnak átalakítva május
1-ére kiadó. Bővebbet ugyanott a
háztulajdonosnál.

A Neupauer-féle

üzlethelyiség, városházával szem-
ben, Világoson május hó 1-re ki-
adó. Bővebbet özv. Csaballa Gá-
bornénál, Dassewitz-ut 9. szám
alatt. 1009

Azonnali belépésre

kerestetik egy ügyes

kazánkovács mester.

Ajánlatok személyesen vagy írásban
nyújtandók be. 1008

Czukorgyári Igazgatóság Mezőhegyes.

Aki

jó és tartós czipőt akar venni,
az forduljon

BALOGH SÁNDOR

uri és női cipészhez

Arad, Boros Béni-tér 19. szám,
hol a legdivatosabb

uri-, női- és gyermekczipők

készülnek a legjutányosabb árak
mellett pontos kivitelben.

Javításokat elfogadok s azokat a leg-
gyorsabban eszközöm.

SCHEER EDE

BETON-ÉPÍTÉSI ÉS ASZFALT-IPAR VÁLLALAT

ARAD, Szabadság-tér 10. szám.

Vállalkozik: granitto terazzo, beton- és aszfalt burkolatok, csatornázások, vasbeton-födémek, víztartányok, gépalapzatok, átereszek, tűzbiztos vasvázás beton építkezések, nedves lakások szárassá tételére, cement- és műkő munkálatok elkészítésére.

Czement és mosaiklap, cementcső, járda burkolati lap, gipsztábla.

Czement eladás kicsinyben és nagyban.

Mayerhoffer Adolf

Kereskedelmi és díszmű könyvkötészet

Arad, Weitzer János-utca. Minorita-palota.

T. sz.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni, hogy helyben egy moderu és mindenféle könyvkötő munkák elkészítésére felszerelt

könyvkötő-műhelyt

nyitottam, melyben készítek mindennemű díszkötéseket, passepartoutokat, családi naplót, képkereteket, kassettákat stb. bőr-, plus- és selyemből, egyszerűbb és díszes kivitelben méltányos árak mellett.

Technikai munkáknál is a legjártosabb vagyok s így mérnöki és építészeti tervrajzok felkacsirozását pontosan készítem.

Kitűnő tisztelettel

Mayerhoffer Adolf,

könyvkötő és díszműtáru készítő

Aradon, Weitzer János-utca. Minorita-palota.

Tégla, Cserép

legkedvezőbbben kapható

Pollak Sándor

körkermencze tóplagyárában

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

Városi telefon 206-255
Gyári " 515.

Rendelések felvételnek Karolina-u. 7. sz. Irodámban, vagy Rákóczy-u. 28. sz. lakásomon. A téglát vám és fuvarmentesen saját igazímmal házhoz szállítom. — A gyárba sa lát új műtám vezet.

Üzlet áthelyezés!

Varga János

kárpitos és díszítő üzlete

Arad, Deák Ferencz-utca 7. sz.

Van szerencsém a tisztelt vevőközön-
séget értesíteni, hogy

kárpitos és díszítő üzletemet

Deák Ferencz-utca 7. sz. alatti
üzlethelyiségbe helyeztem át.

Allandó nagy raktárt tartok modern
salon, férőszoba és ebédlő garnitúrákból,
háló és ebédlő divánokból a legfinomabb
kiállításból a legolcsóbb kivitelig.

Butorszövetek, szőnyegek és függö-
nyökben nagy választék! Afrique és ló-
szőrmatrácok! — Ablakredők!

Nagybecsű jóindulatu pártfogást kér

977 VARGA JÁNOS, kárpitos.

Legolcsóbb árak!

SZÁLLASY ALADÁR

harisnya-kötődeje

Arad, Forray-utca (Kristyóry-ház)

Elfogad mindennemű

harisnyák kötését és fejelését,

valamint 501

keztük, kamáslik, alszok-
nyák, aladégek és minden e
szakmába vágó javításokat.

Női és férfi fejelés 50 fillértől 60—
70 fillérig, gyerek harisnya 40—50
fillérig, női harisnya új 80 fillértől
egész 1 kor. 40 fillérig, férfi haris-
nya 60 fillértől 1 kor. 20 fillérig.

Magamat a t. közönség szives
figyelmébe ajánlván és becses párt-
fogását kérve, maradtam

kiv. tisztelettel SZÁLLASY ALADÁR

Önnek is érdeke!

ha vásárolni akar, hogy el ne mulassza **Hegedüs Ármin** újonnan berendezett rőfös női-divat áruházát megtekinteni.

Áruházam ma már teljesen föl van szerelve a legújabb és legdivatosabb árukkal.

Utolérhetetlen olcsó áraim minden versenyt kizárnak!

Reklam cikkek árai:

Föltűnő szép divatos koczkás ruha és blous kelme métere 33 kr.

Ombreé, finom elegáns blous kelme az idény királya, métere 65 kr.

Ami senkinek nincs; egy két személyes brillantin paplan ezelőtt 4 frt, most 2.95.

Hazai vászongyárak egyedüli lerakata nálam van egész Aradvármegye részére!

Olyan óriási választékot 120 és 140 cmtr. széles ruha és blouskelmébe csak a fővárosi üzletekbe találhat.

Kérem kirakataim figyelmes megtekintését és a nagybecsű közönség szives támogatását.

Kiváló tisztelettel

HEGEDÜS ÁRMIN

Aradon, a Szabadság-téren 17. sz. alatt, a 13 vértanu szoborral szemben.

Figyeljünk a kékre festett kirakatra!